Κυρίου
Ἰωάννην Νικολαΐδην
Ὀπλαρχηγοῦ Πουτέτση 23
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: Βερανζέρου 4. Τηλ. 3639.095—3629.769 ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

ΕΤΟΣ Ζ', ΠΕΡ. Β', ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 38 (74). ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΧ. 10 ■ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ■ Διευθυντὴς Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ

Βαθειὰ συγκίνηση ἔχει προκαλέσει σὲ ὅλο τὸν κόσμο, παγκόσμια, ἡ προβολὴ τῆς τηλεοπτικῆς αὐτῆς σειρᾶς ἀπὸ τὴν τηλεόραση.

Ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες καὶ ἡ δική μας κοινωνία δοκιμάζει τὴν ἴδια συγκίνηση μὲ τὴν προβολὴ τῆς ταινίας αὐτῆς.

Ἐμεῖς οἱ παλαιότεροι, ποὺ ζήσαμε τὴν φρικτὴ περίοδο τοῦ πολέμου, ἀναθυμόμαστε τὸ σκοτάδι καὶ τὸ ἔγκλημα καὶ ἀνατριχιάζουμε. Οἱ νεώτεροι, ἀποροῦν ἐὰν πράγματι ἔγιναν ὅλα αὐτά.

Ἀλλὰ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ φρικτιοῦν καὶ καταδικάζουν τὴν ἀνθρώπινη κτηνωδία σὲ βάρος ἄλλων ἀνθρώπων, ὅσο καὶ ἂν αὐτοὶ ἦσαν Ἑβραῖοι.

Καὶ ἡ συμπάθεια τῆς Κοινῆς Γνώμης στρέφεται ἄμεσα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς αὐτῆς, ποὺ, μὲ τὸ ὁλοκαύτωμά τους δικαιώθηκαν καὶ ἐπιζοῦν.

Σκέφθηκε ὅμως, ἡ ἴδια ἡ Κοινὴ Γνώμη, ὅτι τὰ ἴδια φρικτὰ ἐγκλήματα ἐπιτελοῦνται καὶ σήμερα καὶ μάλιστα πολὺ κοντά μας; Γνωρίζει ἡ ἑλληνικὴ καὶ διεθνὴς Κοινὴ Γνώμη τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑφίσταται τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο τῆς Βορείου Ἠπείρου;

Γνωρίζει ὅτι καὶ στρατόπεδα συγκεντρώσεως ὑπάρχουν, καὶ οἰκογένειες διαλύονται, καὶ φυλακίσεις καὶ ἀνατριχιαστικὲς ἀνακρίσεις καὶ ἐκτοπίσεις καὶ βίαιοι θάνατοι καὶ κυρίως ὁ ἐξανδραποδισμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου συντελοῦνται δίπλα μας;

Καὶ ἐμεῖς, οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, στεκόμεθα ἀπαθεῖς μπροστὰ στὸ δρᾶμα τῶν ἀδελφῶν μας Βορειοηπειρωτῶν, γιατὶ δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ χαλάσουμε τὶς περίφημες διακρατικές μας σχέσεις.

Γνωρίζουμε, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς θεατὲς τῆς προβαλλομένης σειρᾶς τῆς τηλεοράσεως κλαῖνε καὶ ταράσσονται ἀπὸ τὸ δρᾶμα τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ.

Πόσο ὅμως μπορεῖ νὰ κλάψει γιὰ τὸ ἴδιο δρᾶμα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ λαοῦ;

Στὰ πρόσωπα τῶν ἡρώων τῆς τηλεοπτικῆς σειρᾶς θὰ πρέπει νὰ βλέπουν Ἕλληνες ἀδελφοὺς καὶ τὸ δρᾶμα ποὺ παίζεται στὴν ταινία, δὲν συνέβη μόνο τότε. Συμβαίνει σήμερα, συμβαίνει τώρα, θὰ συμβαίνει καὶ αὔριο, γιὰ 300.000 Ἕλληνες τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Καὶ γι' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει ἀγανάκτηση ἀπὸ μέρους μας. Δὲν ὑπάρχει μιὰ ἄλλη τηλεοπτικὴ σειρὰ γιὰ νὰ περιγράψει τὴ σφαγὴ καὶ τὸ ξερίζωμα τῆς ψυχῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καὶ σ' ὅλα αὐτά, ἐμεῖς στεκόμαστε ἀπαθεῖς.

Ὅμως, τὸ ἑβραϊκὸ κράτος, διότι ἀγωνίσθηκε, διότι ξεσήκωσε τὴν συγκίνηση τοῦ κόσμου, καίτοι λαὸς μισούμενος ἀπὸ ὅλους, ἐπεβίωσε καὶ καταξιώθηκε.

Ἐνῶ ἐμεῖς, διότι ἀδιαφοροῦμε μπροστὰ σὲ τέτοιο δρᾶμα, διότι δὲν ἀγανακτοῦμε, δὲν προσπαθοῦμε νὰ ἐγερθοῦμε καὶ νὰ περιφρουρήσουμε τὸν λαὸ αὐτόν, γι' αὐτὸ καὶ καταδιωκόμαστε ἀκόμη, ἀπὸ φίλους καὶ ἐχθρούς.

Τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ λαοῦ δὲν προβάλλεται σὲ ταινία. **ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ. ΚΙ' ΕΜΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ ΑΠΑΘΕΙΣ.**

Κ. Ε. Β. Α.

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος, ὕστερα ἀπὸ ἐκτίμηση τῶν σύγχρονων δεδομένων, πῆρε τὴν πρωτοβουλία νὰ συστήσει στὰ Βορειοηπειρωτικὰ Σωματεῖα τὴν συνένωσή τους σ' ἕνα εὐρύτερο συλλογικὸ ὄργανο, σὲ μιὰ Ὁμοσπονδία.

Στὴν σύσταση αὐτὴ ἀνταποκρίθηκε πρόθυμα τὸ μεγάλο σχεδὸν τῶν ἐπὶ μέρους Σωματείων. Καὶ εἶπε, γιατὶ ἔγινε κατανοητὴ καὶ ἡ χρησιμότητα καὶ ἡ σκοπιμότητα τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὁμοσπονδίας, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελεῖ τὴν συνισταμένη τῶν ἐπὶ μέρους προσπαθειῶν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ποὺ ἀφοροῦν τοὺς Βορειοηπειρῶτες τῆς ξενητιᾶς, ἀλλὰ καὶ τῶν προβλημάτων ποὺ ἀφοροῦνται, γενικώτερα, στὸ Βορειοηπειρωτικὸ θέμα.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, θὰ θέλαμε νὰ ὑπομνήσουμε ὅτι καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ ρητὸν «ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχύς». Καὶ νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι κάθε ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτή, ἀποδυναμώνει καὶ διαβιβρώσκει τὴν γενικὴ προσπάθεια γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικό.

Ἂς τὸ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν ὅλοι μας καὶ ἂς συνειδητοποιήσουμε, ὁ καθένας τὶς εὐθύνες του, γιὰ κάθε ἀποτελεσματικὴ ἐνέργειά μας.

ΜΝΗΜΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Τὸ 1912 ἀπεφοίτησα ἀπὸ τὴν Ἀστικὴ Σχολὴ τοῦ χωριοῦ μου, τῆς Πολιτσανῆς καὶ ἐνεγράφην εἰς τὴν Ζωσιμαίαν Σχολὴν Ἰωαννίνων. Μόλις ἐκηρύχθη ὁ πρῶτος Βαλκανικὸς πόλεμος καὶ ἄρχισαν νὰ ἀντιπαρατάσσωνται στὴν Ἤπειρο τὰ στρατεύματα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας, ἡ Ζωσιμαία ἔκλεισε καὶ ἐφύγαμε γιὰ τὰ χωριά μας. Θυμᾶμαι 3—4 Ἰωαννήσιοι, πήραμε ἕνα ἁμάξι καὶ ὡδεύαμε πρὸς τὴ Βοστίνα μὲ τὴν παιδική μας καρδιὰ νὰ πάλλη ἀπὸ σκίρτημα ἐλευθερίας καὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ βαρὺ ζυγὸ τῆς σκλαβιᾶς. Ὅταν προχωρήσαμε κατὰ τὸ χάνι τῆς Ζαροβίνας καὶ βρισκόμασταν μακριὰ ἀπὸ τὰ τούρκικα αὐτιά, ὁ ἐνθουσιασμός μας κορυφώθηκε, λύθηκε ἡ γλῶσσα μας καὶ ἀρχίσαμε νὰ τραγουδᾶμε τὸ «Μαύρη εἶναι ἡ νύχτα στὰ βουνά», ποὺ τ' ἄρχισε ὁ Τέλης Δημητριάδης, ἀπὸ τὴ Σωπική, γυιὸς τοῦ σοφοῦ δασκάλου μου στὴν Πολίτσανη, Κώστα Δημητριάδη, ποὺ δὲν μᾶς ἔμαθε μονάχα καλὰ γράμματα, ἀλλὰ μᾶς ἐγαλούχησε στὰ ἐθνικὰ ἰδανικὰ καὶ μᾶς μάθαινε στὰ κρυφὰ καὶ σιγανὰ τὰ ἐθνικά μας τραγούδια, ποὺ μᾶς φανάτιζαν καὶ μᾶς ἐνέπνεαν τὴν ὑπερηφάνεια ποὺ ἤμασταν Ἕλληνες. Αἰωνία του ἡ μνήμη, ποὺ μᾶς μεταλαμπάδευσε τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἐπὶ πολλὰ χρόνια στὴν Πολίτσανη καὶ μᾶς προετοίμασε γιὰ τὴν λευτεριά. Ἔχοντας δίπλα του ἐθνικοὺς κήρυκας σὰν τὸν συγχωριανό μας Μιλτιάδη Οἰκονομίδη καὶ τὸν Σύγκελο ἀπὸ τὴν Πρεμετὴ καὶ τὴν Ἀναστασία Γκαντεμῆ ἀπὸ τὴν Πολίτσανη, σὰν συναδέλφους του, διέπλασε τοὺς Πολυτσανίτας τῆς ἐποχῆς ἀπαράμιλλους καὶ σὰν Ἕλληνας καὶ σὰν ἄνδρες.

Ἀφοῦ φθάσαμε στὰ χωριά μας, πεζὴ ἀπὸ τὴ Βοστίνα, μετὰ χωρισμὸ συγκινητικό, ποὺ ἡ ἐπωδός του ἦταν «καλὴ καὶ γρήγορη ἀντάμωσι στὰ ἑλληνικὰ Γιάννενα», βυθιστήκαμε στὴ νάρκη γιὰ μῆνες. Οἱ Τουρκαλβανοί, ὕστερα ἀπὸ τὶς βαριὲς ἥττες τους, κατέβηκαν ἀπὸ τὰ Γιάννενα καὶ τρομοκρατοῦσαν καὶ λεηλατοῦσαν τὰ ἑλληνικὰ χωριὰ τοῦ Πωγωνίου, τῆς Λιούντζης, τῆς Ζαγοριᾶς καὶ τῆς Δρόπολης, ποὺ βρίσκεται στὸ δημόσιο δρόμο Ἰωαννίνων — Ἀργυροκάστρου καὶ εἶχε τὴν τύχη νὰ καλωσορίση καὶ νὰ χαιρετήση τοὺς ἐλευθερωτάς, ὅταν τὸ 1913 ἔφθασαν καὶ στὴν ἄτυχη Βόρειο Ἤπειρο, ὡς τὸ Σαλιαρῆ πέραν τοῦ Τεπελενίου, καὶ στὴν Κλεισούρα καὶ πέρα ἀπὸ τὴ Μοσχόπολη. Ἡ Δρόπολη τοὺς ὑπεδέχθη πρώτη, μὰ καὶ ἡ ἀπρόσιτη Πολίτσανη κατέβηκε μὲ τοὺς 2.500 κατοίκους της «σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις», κατὰ τὴ Σούχα καὶ τὴν Κολορτσή.

Μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ τώρα ἡ κάθοδος «τῶν μυρίων» Πολιτσανιτῶν, Σχωριαδιτῶν, Σωπικιωτῶν, Τσατσιστινῶν, Μαυρογεριτῶν καὶ Χλωμιωτῶν ποὺ στὴ Γκρίκα ἔσμιγαν μὲ τὴ Ζαγοριὰ καὶ τὴ Λιούντζη προς τὸ Κάστρο, γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ Διαδόχου Γεωργίου. Ὁλόκληρη θάλασσα ὡρμοῦσε ἀπὸ τὴ Σούχα καὶ ἑνώνονταν μὲ τὴν Δρόπολη. Αἱ ἐκδηλώσεις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς ἀνθρωποθάλασσας αὐτῆς ἦταν κάτι τὸ πρωτοφανές. Ὁλόκληρη ἡ περιοχὴ εἶχε μεταναστεύσει στὸ Κάστρο. Τὸ βράδυ τὰ πυροτεχνήματα καὶ τὰ βεγγαλικὰ ἔδιναν τὴν εἰκόνα θεάματος ποὺ προκαλοῦσε τὴν ἔκστασι. Τὸ Ἀργυρόκαστρο εἶχε πάρει τὴ μορφὴ ἐξωτικῆς μεγαλουπόλεως.

Γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι ἀλληλοασπάζονταν. Ἡ λαμπαδηδρομία μὲ τὶς χιλιάδες φαναράκια ξεχύνονταν σὰν φωτεινὴ ταινία σ' ὅλους τοὺς δρόμους καὶ τὰ καλντερίμια. Τὸ μεγαλοπρεπὲς Διοικητήριο τῆς πόλεως εἶχε γίνει ἕνας ἀπέραντος μπουφὲς ὅπου οἱ πάντες ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν κατὰ βούλησιν. Στὰ πρόσωπα μικρῶν καὶ μεγάλων ἔβλεπες τὴν ἱκανοποίησι καὶ τὴ χαρὰ γιὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἱστορικὴν μεταβολήν. Στὴ φαντασμαγορία αὐτὴ μετείχαμε καὶ οἱ μικροί, δίνοντας τὸν τόνο τῆς ὑπερτάτης εὐφροσύνης, γιατὶ γιὰ μιὰ μέρα οἱ ραγιάδες εἶχαν γίνει ἐλεύθεροι, εἶχαν γίνει ὅλα Ἑλληνικά.

Τὴν ἑπομένη, ὅλη ἐκείνη ἡ κοσμοπλημμύρα εἶχε καταλάβει τὸν λόφον κοντὰ στὴ γέφυρα τοῦ Δρίνου, ὅπου ὁ Διάδοχος κατέθεσε τὸν θεμέλιο λίθο τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγακτόρου. Πολλοὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐπὶ πολὺ φρουροὶ καὶ ἐγγυηταὶ τῆς Ἑλληνικότητος τοῦ τόπου. Ἀκόμη καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ τοῦ Ἀργυροκάστρου ἐξεδήλωσαν τὴν ἱκανοποίησί τους, ὅταν ὁ Διάδοχος ἔφθασε στὸ τζαμὶ τῆς Ἀγορᾶς, γιὰ τὴν τέλεσι τῆς δοξολογίας. Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Διάδοχος ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Δέλβινο καὶ τοὺς Ἁγίους Σαράντα, ὅπου τοῦ ἐπεφυλάχθη ἡ αὐτὴ θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους τῶν δύο αὐτῶν πόλεων καὶ τῆς ἡρωϊκῆς Χειμάρρας.

ΠΟΛΙΤΣΑΝΙΤΗΣ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΟΙ

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ!!

Χοροστάσι ἡ χώρα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη
καὶ χορεύουν ὅλοι πεταχτοί.
Τὸ κρασὶ τὴν εὐθυμίαι σκορπάει
καὶ τὸ γέλιο πρόσχαρα πετάει.
Στὰ οὐράνια φτερουγοῦν ἀετοί.

Σύννεφο σὰν πίσσα τριγυρνάει
πάνω στὸν γαλάζιο οὐρανὸ
κι ἀπ' αὐτὸ πικρὴ φωνοῦλα ἀγαίνει,
ποὺ ριγοῦνε, λὲς κι οἱ πεθαμένοι.
Μὴ δὲν εἶναι τάχα ἀληθινό ;

Κι ὁ τρανὸς χορὸς καλὰ κρατιέται.
Ἀπ' τὸ νέφος σάμπως τὸ καυτὸ
λυγρὰ πέρτουν δάκρυα φλογισμένα.
Τὰ τραγουδία παύουν ξαφνιασμένα.
Μὰ τί νάναι τάχατε κι αὐτό;

Ἀπ' τὸ κάθε δάκρυ μιὰ φωνοῦλα.
Ὅλη ἡ γῆ βουΐζει θλιβερή.
Μύρια μάτια σάμπως μᾶς θωροῦνε,
πόρχονται νὰν πόνο τους νὰ ποῦνε,
τὸν κατημὸ νὰ ποῦνε τὸ ἄφρό.

«Εἴμαστε ἀπ' τὴ γενιὰ τοῦ Σίνα
κι ἀπ' τοῦ Ζάππα τὴν ἱερὴ γενιά.
Τετρακόσιες εἴμαστε χιλιάδες!!!
Σκεφτῆτε κι ἐμᾶς, τραγουδιστάδες,
ποὺ μᾶς πνίγει αἰώνια σκοτεινιά.

»Τοῦ παραμυθιοῦ μᾶς φένει ὁ νάνος
σὲ σπηλιὰ θεόκλειστη, δουβῆ.
Οὔτε μιὰ ἡλιαχτῖδα ἐδῶ δὲ μπαίνει.
Κράξτε το παντοῦ στὴν οἰκουμένη,
σπάστε τὸ σατανικὸ κλουβί.

»Λουλουδάκι δὲν ἀνθεῖ ἐδῶ πέρα.
οὔτε κι αὔρα πνέει δροσερή.
Ἀνοιξη δὲ μᾶς χαμογελάει.
Ἀγρυπνη μιὰ Λάμια μᾶς φυλάει
καὶ μὲ μίσος πάντα μᾶς θωρεῖ.

»Νύχτα - μέρα, οἱ στεναγμοί μας ἀγαίνουν
καὶ σὰ μαῦρο σύννεφο τρανὸ
ἀνεβαίνουν κι ὅλο πάν' καὶ πάνω.
Σὰ βροντὲς πνιχτὲς ὅλο βογγάνε
καὶ πλανιοῦνται στὸν πλατὺ οὐρανό.

»"Α, πῶς τὸν θοθήσαμε τὸν ἥλιο
καὶ τὴ λατρεμένη λευτεριά!
Μὴ ξεχνᾶτε, ἀδέρφια, μὴ ξεχνᾶτε.
Τ' ἀθάνατο φωνάξτε το, ἀνοιχτὰ ἀν πᾶτε,
νὰ τὸ μάθουν πέλαια καὶ στεριά».

10)1)1979 ΑΛΚΗΣ ΚΑΣΤΡΙΤΗΣ

ΑΥΛΟΙ ΚΑΙ ΤΥΜΠΑΝΑ

Της ΝΑΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Εἶναι κάτι ὄμορφα λιμανάκια παραθαλάσσια, πνιγμένα στὰ σκίνα. Ἐκεῖ μπορεῖ νὰ πᾶς μὲ λεωφορεῖο ἢ Ι.Χ. καὶ γ' ἀράξεις. Νὰ ἐτοιμάσεις δόλωμα καὶ σύνεργα ψαρικῆς, πλαστύγυρο καπέλο, ψωμοτύρι καὶ γ' ἀφεθεῖς στὸ παιχνίδισμα τῶν κυμάτων. Τὸ μαϊστράλι γὰ σοῦ χαϊδεύει τὸ πρόσωπο καὶ σὰ νὰ ξεχνᾶς τὴν πληθωρισμό, τὰ καυσαέρια, τὴν πολλὴ σκοτούρα σου.

Πολλὰ ἀγαιξιάτικα ἀπογεύματα μὲ χάνων γνωστοὶ καὶ φίλοι. Ἐκεῖ, στὰ ἡσυχα λιμανάκια βρίσκω ψυχικὴ γαλήνη. Κι ἂν τυχὸν καὶ ἡ πετονιὰ καὶ πεταχθεῖ σπαρταρώντας τὸ πρῶτο ψάρι, ἡ καρδιὰ σκιρτᾶ μὲ λαχτάρα μαζί του. Τὴ μιὰ τὸ λυπᾶσαι πὼ σπαραγᾶ καὶ προσπαθεῖ νὰ φρεθεῖ πάλι στὴ θάλασσα, κι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὸ φαντάζεσαι στὴν σχάρα μὲ λλάδι καὶ λεμόνι καὶ δὲν βλέπεις τὴν ὥρα ποὺ πλησιάζει γιὰ τὴν γαστρονομικὴ πανδαισία... Μὰ ὅσαν πεινάσω, λίγο ψωμοτύρι εἶναι ὅ,τι πρέπει...

Τίς πρῶτες ἀνοιξιάτικες βραδιές, ἡ ὑγρασία καὶ τὸ ἀνηψυχητικὸ δεράκι ἀντιμετωπίζονται: μὲ προσκοπικὸ τρόπο. Λίγα ξύλα στὴν ἀμμουδιὰ καὶ μιὰ φωτιὰ γιὰ τὰ παγωμένα χέρια μέσα στὴ νύχτα, φλόγες φανταστικές, ποὺ ξυπνοῦν ὄνειρα. Μὲ τί πληρώνεται ὅλη αὐτὴ ἡ ψυχικὴ γαλήνη; "Οχι μὲ χρήματα βεβαίως.

Μὲ πολλὴ φαντασία καὶ ἀγάπη γιὰ τὴ φύση. Μὲ ἀνθρωπιά...

Μάρτης. Κάθομαι καὶ συλλογίζομαι. "Αρχισε κι ἡ Σαρακοστή. Οἱ αὐλαδεῖς χριστιανοὶ τηροῦν τὴ νηστεία, καμιὰ φορὰ μὲ μεγάλη προσπάθεια. Ἐλκυστικὲς λιχουδιὲς παντοῦ. "Ομως, ἡ δοκιμασία τῆς νηστείας, τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀποτοξίνωσης πρὸ τοῦ πασχαλινοῦ γεύματος, εἶναι τόσο ὡραία, ποὺ ἀξίζει λίγη προσπάθεια...

Τὴν 25η Μαρτίου, τὰ κάτα, ὁ στρατὸς καὶ οἱ πρῶτες ὡραῖες στρατιωτίνες, παρέλασαν πάλι, γιὰ νὰ μᾶς θυμίσουν πὼς ἡ Ἑλλάνα ποτὲ δὲν πεθαίνει καὶ πάντα μπροστὰ θὰ προχωρεῖ.

Φτάνει νὰ ὑπάρχει ἐνότης, ἀγάπη καὶ ὄχι: διχόνοια καὶ μίσος. Γιατὶ τότε ὁ ἀπόρος θὰ εἶναι καταστρεπτικός, ὁλέθριος. Ἐνῶ μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ ἔσπειρε ὁ Χριστὸς τὸ Πάσχα, θὰ θερίσουμε τὸν καρπό τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Εἰρήνης γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα...

Πρόσφατα δώσαμε τὰ χέρια δυὸ κυρίες, ποὺ ἐπὶ χρόνια τὸ μίσος τοῦ σπιτιοῦ μου τὰ χώριζαν, τὰ κατέστρεψε. Τὰ ρίστέρια τῆς Εἰρήνης πέταξαν τὴν μέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Μεγάλη ἡ χάρη Της. "Ας δοηθήσει καὶ τὰ κάκα αἰτήματα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ ὀρεθεῖ μιὰ λύση γιὰ νὰ πετάξουν τὰ ρίστέρια τῆς Εἰρήνης χαρούμενα. Τὰ κάνγένει πάλι ἡ Παναγιὰ ἡ Ἐλευθερώτρια Ὁδηγήτρια τοῦ Ἔθνους στὸ δρόμο τῆς Ἀνάστασης καὶ τῆς Λευτεριᾶς.

ΝΑΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΔΕΛΒΙΝΙΩΤΩΝ

Ἡ ὁμιλία τοῦ Προέδρου κ. Μιχαὴλ Πάντου

Τὸν μήνα Ἰανουάριο, στὴ Λέχχη τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, παρετέθη ἑορταστικὸ δεῖπνο ἀπὸ τὴν "Ενωσι Ἐπαρχίας Δελβίνου - Β. Ἠπείρου καὶ τὴν Βορειοηπειρωτικὴ Φοιτητικὴ Νεολαία. Κατ' αὐτό, ὁ πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Δελβινιωτῶν κ. Μιχαὴλ Πάντος, ἀπηύθυνε τὸν ἀκόλουθο χαιρετισμό:

Σᾶς καλοσορίζω καί σᾶς εὐχαριστῶ ἐξ ὀνόματος τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἑνώσεως Ἐπαρχίας Δελβίνου καὶ Βορειοηπειρωτικῆς Τοιτητικῆς Νεολαίας.

Ἡ καινούργια χρονιὰ μᾶς συνεκέντρωσε εἰς τὴν περικλὴ αὐτὴ αἴθουσα τὴν Ἐνωσιν Δυνάμεων τῆς χώρας μας, ποὺ εὐγενῶς μᾶς παρεχωρήθη ὑπό τῆς ΑΣΔΕΝ. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τόσον τὴν ΑΣΔΕΝ ὅσον καί τόν Γενικόν Διευθυντὴν τῆς Λέσχης κ. Χ. Γεροσίδερην γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ μας.

Σέ ὅρες δύσκολες τοῦ περνοῦν σήμερον οἱ ἐν Βορείω Ἠπείρω συμπατριῶται μας, πιστεύομεν ὅτι τοιαῦται συγκεντρώσεις ἐκτός τῆς ψυχαγωγικῆς μορφῆς τονώνουν τὴν πίστιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ δικαίου, τόν ὁποῖον ἐδε δύναται νά παραγνωρίση κανείς. Ἐφέτος πήραμε μαζί μας τὴν Βορειοηπειρωτικὴν Φοιτητικὴν Νεολαίαν μας.

Δώσαμε τὸ προβάδισμα στά νειάτα, διότι τὴν σκυτάλην θά τὴν παραλάδουν αὐτά καί θά τὴν μεταφέρουν ὅταν Ἐλθη τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, τό ὁποῖον εἶμεθα βέβαιοι ὅτι δέν θά ἀργήση νά Ἐλθη.

Ἀλλά διά τήν Ἰδιαιτέραν μας πατρίδα, τήν Βόρειον Ἠπειρον, προστεθῆ ἀκόμη ἕνας χρόνος σκλαβιᾶς, τυραννίας, στρατοπέδων συγκεντρώσεως, καταργήσεως θρησκείας καί μεταπροπῆς ἐκκλησιῶν εἰς οἴκους ἐμπορίου.

Δι' αὐτήν τήν γῆν τῶν πατέρων μας, τήν τρίς ἀπελευθερωθεῖσαν ὑπό τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μας καί τῶν Βορειοηπειρωτῶν, τήν ἀκόμη σκλάβα πατρίδα ὑπό ἀσπανθρώπου δυνάστου, ὡς ἔδγη ἀπό τά τρίσδεδα τῆς ψυχῆς μας ἡ κραυγή τοῦ πόνου, ἡ ἀγανάκτησις καί ἡ ἐπιμονή μας διά τήν ἀπελευθέρωσίν της. Μά ποιός ἀμφιδάλλει ὅτι ἡ εὐλογημένη ἡμέρα δέν θά Ἐλθη; "Οσα χρόνια κι ἀν περάσουν, ἐμεῖς εἰς πεῖσμα καταστάσεων τοῦ διεθνοῦς κλίματος καί τῶν συμφωνιῶν, αἰσιοδοξοῦμεν καί πιστεύομε πὼς τό δίκαιον θά ὑπερισχύση, δι' αὐτό θά ἐορτάζωμε κάθε καινούργιο χρόνο μέ τήν πεποίθησιν πὼς θά Ἐλθη καί ὁ ἅγιος χρόνος τῆς Ἐλευθερίας μας.

Ἠνωμένοι, πειθαρχημένοι καί ἀφοσιωμένοι εἰς τήν ἡγεσίαν μας νά τελοῦμεν ἐν ἐπαγρυπνήσει καί νά διατηρανάσωμεν ἀνά τήν ὑφήλιον ὅτι ἡ ἀκλονήτος ἀπόφασίς μας καί ὅλων τῶν ἀγωνιστῶν τῆς μιᾶς καί ἀδιαρέτου Ἠπείρου εἶναι νά ἀπελευθερώσωμεν τήν μαρτυρικήν πατρίδα μας. Καί θά ἐπιτύχωμεν τοῦτο, διότι εἰς τόν ἀγῶνα αὐτόν ἔχομε μέ τό μέρος μας τόν Θεόν, τό δίκαιον καί ἀπό πλευρά, μας τό Πανελλήνιον. Ζήτω ἡ Βόρειος Ἤπειρος.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΚΩΝΝΟΣ ΠΑΠΑΦΩΤΙΟΥ

Πρὸ ἡμερῶν ἀπεδίωσε εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκηδεύθη εἰς τὴν γενέτειράν του Καλλονὴν Γρεβενῶν, ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς δημοσιογράφος Κωνσταντῖνος Παπαφωτίου. Ἀπὸ μικρὸς μετανάστευσε εἰς τὰς ΗΠΑ, ὅπου εὐδοκίμησε καὶ ἐκέρδισε τὴν ἀγάπη καὶ ἐκτίμησι τῶν συμπατριωτῶν του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐτίμησαν μὲ διάφορα ἀξιώματα εἰς τὰς ὁμογενεῖς ἀκ ἀς ὀργανώσεις (ΓΚΑΠΑ, Ὁμοσπονδία Στερεοελλαδιτῶν Ἀμερικῆς — Καναδᾶ κ.ἀ.). Ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἦταν συνεργάτης τῆς ὁμογενειακῆς ἐφημερίδος «Ἑθνικὸς Κῆρυξ», τῆς ἐφημερίδος «Δυδεκανησιακὴ Φωνή» Ν. Τόρκης κ.ἀ. δημοσιογραφικὰν ἄρθρα, τὰ συγγράμματα «Ἡ Ἑλληνοαμερικανικὴ Ἐπιπλέα», «Ἀνθολογία Ἑλληνοαμερικανῶν ποιητῶν» κ.ἄ.

Ὑπῆρξε ἐξαίρετος ἐθνικόπατρις καὶ θερμὸς πατριώτης. Ἐπεδείκνυε ἰδιαιτέραν ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ γένη: Βορειοηπειρωτικὸν ἔθνος.

Ὁδηγήτρια τοῦ Ἔθνους στὸ δρόμο τῆς Ἀνάστασης καὶ τῆς Λευτεριᾶς.

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

«... Βαρέως φέρει τι ἀκόμη, ὅτι ἡ σημερινὴ ἀροθεσία ἐχαράχθη ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΣ διὰ μέσου χώρας, ἥτις ὤφειλε ΔΙΚΑΙΩΣ νὰ προσλογισθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα».

ΟΥΛ. Φ. ΒΙΛΑΜΟΒΙΤΣ

(Ἠπειρ. Χρον. Β΄, 1927, σελ. 27)

ΠΩΣ ΕΙΔΕ ΤΗΝ ΒΟΡ. ΗΠΕΙΡΟΝ Ο ΛΟΥΤΣΙΑΝΟ ΜΑΓΚΡΙΝΙ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΕΛΒΙΝΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΡ. ΗΠΕΙΡΟΝ

(ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΤΗΣ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΣ)

ΤΟΥ κ. Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Τήν δριοθεῖσαν Διεθνή Ἐπιτροπήν διά τήν ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐθνολογικοῦ χαρακτήρος τῆς Βορείου Ἠπείρου ἀπήρτιζον οἱ DOUGHTY – WYLE καί ὁ ἀξιωματικός KING ("Ἀγγλοι), ὁ ἀντισυνταγματάρχης LALLEMAND καί ὁ ὑποπρόξενος M. KRAYER (Γάλλοι), ὁ Συνταγματάρχης GOUTEN (Ρῶσος) καί ὁ συνταγματάρχης TIENY (Γερμανός), Ἀντιθέτως, ἡ προσωπικότης τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Αὐστρίας καί Ἰταλίας ἤρκει διά νά δείξῃ τίνος εἴδους προσπάθειαν θά κατέβαλλον οὗτοι πλησίον τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Αὐστρία ἀντιπροσωπεύετο ἀπό τούς Μ. BILINSGI καί M. BUCHBERGER τοῦ πρώτου γενικοῦ προξένου καί τοῦ δευτέρου ὑποπροξένου τῶν Ἰωαννίνων. Ἡ δραστηριότης των προσώπων τούτων καί Ἰδίως τοῦ πρώτου, κατά τό διάστημα τῆς ὑπό τῶν Τούρκων κατοχῆς τῶν Ἰωαννίνων, περιγράφεται ὑπό τοῦ Γάλλου Ρενέ Πιώ. Ὁ ἐν Ἰωαννίνοις Διευθυντής τοῦ Πυροβολικοῦ Βεχήπ δέης ὡμολόγει μετά τήν πτῶσιν τῶν Ἰωαννίνων, ὅτι ἡ στάσις τοῦ Μ. Μπιλίνσκι τόν ἔφερε μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νά τοῦ κηρύξῃ ἀναφανδόν τόν πόλεμον. Ὁ Μπιλίνσκι ἠρέσκετο, ὡς ἀναφέρει καί ὁ Ρενέ Πιώ, νά φωτογραφίζεται μέ τήν γυναῖκα του καί τόν ὑποπρόξενόν του κάτω ἀπό τήν ἀγχόνην, ὅπου οἱ Τοῦρκοι ἀπηγχόνιζον τούς Ἕλληνας καί τό Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κατεῖχεν ἤδη τήν ἀλληλογραφίαν τῆν σκαν βαλωδῶς ἀθελλληνικῆν, τήν ὁποίαν ἀντήλλασσε μέ τόν γνωστόν Ἀλβανόν λογοτήν τόν Ὁμέρ Ἐφεδόην.

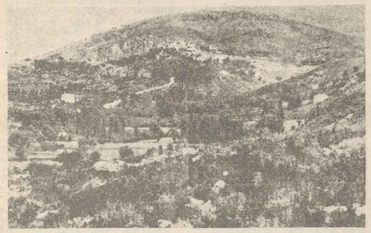

Γενική ἄποψη τῆς Χειμάρρας.

Προκειμένου δέ περί τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἰταλίας, ὁ Μ. Λάμπτια,, τέως πρέξενος εἰς Ἰωάννινα, ἦτο ἀληθῆς μισέλλην καί ὁ λοχαγός Καρτόλντι, ὑπηρετῶν προηγουμένως εἰς τήν τουρκικήν χωροφυλακήν, ἐξυπηρέτει μερολῆπτικῶς τάς ἀλβανικάς ἀπόψεις. Τοιαύτη δέ ἦτο ἡ σύνθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὥστε δύο μόνον ἀπό τήν ἀποστολήν ἐγνώριζον τήν ἑλληνικήν καί τήν ἀλβανικήν καί ὁ λοχαγός Καρτόλντι ἦτο ὁ διερμηνεύς τῶν τιθεμένων ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς ἐρωτημάτων, τόσον ἐκ προθέσεως σφαλερῶν, ὥστε οἱ συνάδελφοί του ἀπεφάσισαν νά ζητήσουν συμπληρωματικάς ὁδηγίας ἀπό τάς Κυβερνήσεις των. Ἡ ὑπουλος ἐνέργεια τῶν Ἰταλῶν καί Αὐστριακῶν, ὅπως προσαρτήσουν εἰς τήν Ἀλβανίαν πόλεις καί χωρία μέ καθαρῶς ἑλληνικόν πληθυσμόν, φαίνεται ἀπό τήν ἐκθεσιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Γαλλίας ἀντισυνταγματάρχου Λαλεμάν, τήν ὁποίαν ὑπέβαλε πρός τήν Κυβέρνησίν του τήν 19 Δεκεμβρίου 1913.

«Ἀγωνιζόμενος ὅλμα πρός ὅλμα, κατώρθωσα νά πείσω τούς ἀντιπροσώπους τῆς Γερμανίας, Αὐστροουγγαρίας καί Ἰταλίας, ὅπως ἐγκαταλείψουν τό σημαντικόν τμῆμα ἐδάφους τό περιλαμβανόμενον μεταξύ τοῦ ὀμφαλοῦ Ἀρίνης καί τῶν ὀμφαλῶτων Κράπετο καί Γκόλο... Οὕτω ἡ Ἑλλάς κερδίζει ὁλίγον ἔδαφος καί ἀρκετά σημαντικά χωριά. Προκειμένου νά προωθηθῇ ἡ συζήτησις οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Τριπλῆς Συμμαχίας ἐδήλωσαν ὅτι ἀποφασίζουν νά κάτοιον δικαίωσιν ἰσχυρόζμενοι, ὅτι δέν ἠδύναντο νά ἐξέλθουν τοῦ Λεσκοβικίου παρά μετά τόν καθορισμόν ὅλης τῆς μεθορίου, τοῦλάχιστον εἰς τάς γενικάς γραμμάς. Ἐφοδεύντο προφανῶς νά μεταδοῦν εἰς τήν κοιλάδα τοῦ Ἀργυροκάστρου, ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένα πολυάριθμα ἑλληνικά χωρία, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι εὑρίσκονο ἀπό πολλοῦ εἰς σοβαρόν κατάστασιν ἐξάψεως. Οἱ ἐν λόγῳ δύο ἀντιπρόσωποι ἄλλωστε ἀνεγνώριζαν τήν ὑπαρξιν τῶν ἑλληνικῶν αὐτῶν χωρίων καί παρόν στησαν εἰς ἐπίσημον δήλωσιν σχετικήν πρός τάς χρηματικάς ἀποζημιώσεις πού θά ἠδύνατο νά δοθοῦν εἰς ὅσους ἤθελον νά μεταναστεύσουν. Ἀνέφερα ἤδη εἰς τήν ἐξοχότητά σας διά τήν πρότασιν αὐτήν, τῆς ὁποίας δέν παρέλειψα νά τονίσω τήν σκληρότητα καί τήν δυσχέρειαν τῆς ἐφαρμογῆς. Ὑποστηριζόμενος ἀπό τόν ἀντιπρόσωπον τῆς Ρωσσίας δέν ἠθέλησα νά ὁποχωρήσω. Ὑποστήριξα τήν ἄποψίν μου, ἀποφασισμένος νά μή δεχθῶ καμμίαν συζήτησιν περί ἐπισκεφθῶ τήν περιοχήν, καθόσον ἐφρόνουν ὅτι θά ἠδύναντο νά μάς κρίνουν αὐστηρῶς ἐάν ἐνηργοῦμεν ἄλλως. Ἡ ἐμμονή μου ἐπί τέλους ἐθρίαμβευσε τοῦ ἀντιπτάιλου πείσματος.

Τό ταξεῖδιόν μας ἀπό Λεσκοβίκι εἰς Ἀργυρόκαστρον ἦτο τρόπον τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς διηγεῖται (εἰς διάλεκτον περί Βορείου Ἠπείρου γενομένην τήν 7 Ἰανουαρίου 1914 ὑπό MORLEY HALL καί δημοσιευθεῖσαν ἐν Λονδίνῳ τό 1916) σπουδαῖον περιστατικόν τοῦ τύπου τοῦ κατωτέρω ἀναφερομένου ἐκλέξει: «Δέν θά λησμονήσω ποτέ μίαν σκηνήν, εἰς ἣν παράστην ἐν Κορυτσᾷ, ὄρθιος δίπλα εἰς ἕνα τῶν διεθνῶν ἐπιτρόπων, ὁποίου δέν θ' ἀναφέρω τό ὄνομα. Ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας δεξιωτέρα συγκεντρωμένον πλῆθος καί εἰς τό μέσον ἦσαν μαθηταί τοῦ σχολείου θηλέων, αἱ ὁποῖαι ἐκράδαιναν τάς σημαίας των καί ἐψαλλον ἐθνικά ἄσματα ἐλευθερίας, ὅτε μία νέα ἐστάθη πρό τῆς οἰκίας καί ἐκόμισεν ἕνα ὕφασμα ἐπί τοῦ ὁποίου εἶχε ποιήσει ἐπιμελῶς κεντήσει τάς λέξεις «Ἕνωσις ἢ Θάνατος». Τό ἔργον διά νά μάς τό δείξῃ καί δέν θά λησμονήσω ποτέ τό λυγερόν, εὐγενικόν πρόσωπόν της, μεγαλοπρεπῆς ἐν τῇ παιδικῇ της ἀθωότητι, ὡραία ἐν τῇ ἀθωότητί της καί ἐκφραστικῇ τῆς θαρραλέας ἀποφάσεώς της νά ὑποφέρῃ, ἐάν ἦτο ἀνάγκη, διά τήν γῆν της, διά τήν ἑστίαν της, διά τήν ἐθνικότητα καί τήν πίστιν της. Εἶπε τότε εἰς τά μάτια τοῦ διπλωμάτου ν' ἀνεβαίνουν δάκρυα καί ἐψιθύρισε λέγων: «Δέν δύναμαι νά μείνω ἐδῶ ἐπί μακρότερον χρόνον. Ἀν κυττάξω ἀκόμη, θά ἐκσπάσω καί θά κατηγορήσω τό πεῖμαι φιλέλληνο».

Καί συνεχίζει εἰς τήν διάλεξίν του ὁ MURRAY:

«...τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἤρχισαν νά διαφωνοῦν μεταξύ των ἤδη ἀπό τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς συναντήσεώς των ἐν Μονασταρίῳ καί, ὅτε ἀνέφερον τάς διαφωνίας των πρός τάς κυβερνήσεις των, ἐπηκολούθησε τοιαύτη συζήτησις, ὥστε ὁ Σ. EDOUARD GREY ἀπεφάσισε νά θέσῃ τέρμα προτείνων δύο συνοριακήν ρύθμισιν... Δέν ἐπιθυμῶ νά γλωσσοπολήσω τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι δέν θά ἦτο λάθος των, ἀλλά ἦτο σφάλμα τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης νά τούς θέσουν εἰς τόσον γελοῖαν κατάστασιν... Ἐκεῖνο δέ τό ὁποῖον ἐπηξάνε ἦν τρελοιότητα τῆς θέσεώς των ἦτο τό γεγονός ὅτι μόνον δύο ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγνώριζον τήν ἑλληνικήν ἢ τήν ἀλβανικήν, ὅτι ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ κύριος BILINSKI, ἦτο τόσον ἀσθενής ὥστε δέν ἠδύνατο νά ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας του, ἐνῶ ὁ ἕτερος ὁ λοχαγός GASTOLDI, ἔκαμε τόσα λάθη ἐν τῇ μεταφράσει τῶν ἀπαντήσεων ποῦ τοῦ ἔδιδον, ὥστε τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀπέλεσαν πᾶσαν ἐμπιστοσύνην εἰς τάς ἱκανότητάς του ὡς μεταφραστοῦ καί ἀπεφάσισαν νά ζητήσουν νέας ὁδηγίας ἀπό τάς κυβερνήσεις των...».

Παρά τάς διαμαρτυρίας ὅμως τῶν ἐνδιαφερομένων Βορειοηπειρωτικῶν πληθυσμῶν καί τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἡ ἀναλουμένη Διεθνής Ἐπιτροπή ἐτάχθη μέ τό μέρος τῆς Τριπλῆς Συμμαχίας καί ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἀπεστάσθη ἀπό τήν μοῖραν καί ἀδιαίρετον Ἤπειρον. Ἡ Διεθνής Ἐπιτροπή συνέδεσε τήν Φλωρεντίαν ἐξέδωκε τήν 17 Δεκεμβρίου 1913 τό κατάπτυστον «Πρωτόκολλον τῆς Φλωρεντίας», ἐχον οὕτω:

«Ἡ ὀροθετική γραμμή ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ σημείου C (ἐπί τῆς Αὐστριακοῦ Χάρτου ὑψόμετρον 1738, βορειοανατολικῶς τῆς Μάνδρας Νικολίκα), ἔνθα ἡ μεσημβρινή μεθόριος τοῦ Καζᾶ ἐρυτυᾶς ἐνοῦται μέ τήν ὀρρῶν τοῦ Γράμμου μέχρι Μαύρης Πετρας. Κατόπιν διέρχεται διά τῶν ὑψομέτρων 2536 καί 2019 καί φθάνει εἰς Γόλο. Ἐκεῖθεν, ἀφοῦ ἀκολουθήσῃ τήν διαχωρίνα τῶν ὑδάτων μέχρι τοῦ ὑψομέτρου 1740, διέρχεται μεταξύ τῶν χωρίων Ραδάτα καί Κούρσάκα, διευθύνεται εἰς τόν λόφον τόν ἀρισκόμενον βορειοανατολικῶς τοῦ Κούκουσι, ὅδεν κατοβαίνει ὅπως φθάσῃ εἰς Σαραντάπορον.

»Ἀκολουθεῖ τήν κοίτην τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι τῆς ἀθλῆς τοῦ εἰς τόν Ἄζιον, ὅδεν φθάνει εἰς τήν κορυφήν τοῦ ὄρους τοῦ Τούμπα, διερχομένη μεταξύ τῶν χωρίων Δεπολίτσα καί Μεσσαρία καί διά τῶν ὑψομέτρων 1956 καί 2000. Ἀπό τῆς ὀρυφῆς τοῦ ὄρους Τούμπα ἡ γραμμή διευθύνεται πρός ἀνατολάς ἐπί τοῦ ὑψομέτρου 1621, διερχομένη ὁσείως τοῦ Ζρίδαδες.

»Κατόπιν ἀκολουθεῖ τήν διανομήν τῶν ὑδάτων μέχρι τοῦ ὑψόμετος τοῦ εὐρισκομένου βορειοανατολικῶς τοῦ χωριοῦ Ἔπιπτή (κατά τόν συνημμένον χάρτην). Ἐκεῖθεν διεύθυνσιν πρός ἀνατολάς, ἀκολουθοῦσα τήν ὀρρῶν Ραδέτι, ὅπου μένει εἰς τήν Ἀλβανίαν καί Γεδοχάρ ('Αργυροχώρι), ὅπερ μένει εἰς τήν Ἑλλάδα, κατοβαίνει εἰς τήν κοιλάδα τοῦ Δρίνου καί, διασχίζει τόν ποταμόν, ἀναβαίνει ἐπί τοῦ λόφου Κοκεβίδ, χωρίου ἀπομένει εἰς τήν Ἀλβανίαν. Ἀκολουθεῖ αὐθῆς τήν διανομήν τῶν ὑδάτων, ἀφήνουσα τήν Βάλτισταν καί Καστάνιανην εἰς τήν Ἑλλάδα, τήν δέ Κοσοβίτσαν εἰς τήν Ἀλβανίαν, καί φθάνει εἰς Μόλο Γκρεβτόν καί τοῦ ὑψομέτρου 750, ἀφίνουσα τό Γιάνιστα καί τό Μόλο εἰς τήν Ἀλβανίαν, διέρχεται διά τῶν ὑψομέτρων 1024, 675, 839, διευθύνεται βορειοδυτικῶς, ἀφίνουσα τό Κονίστρα εἰς Ἀλβανίαν, ἀκολουθεῖ τήν ὀφρῦν τῶν λόφων Στύλο 'Ὄρματο πρίν ἤ δέ φθάσῃ εἰς τό ὑψόμετρον 254, στρέφεται ἀστίως καί φθάνει εἰς τόν ὅρμον τῆς Φτελιάζς.

Διά τοῦ πρωτοκόλλου τούτου διετράχθη ἐν ἀπό τά μεγαλύτερα ἀδικήματα τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου, περιεκόπη τό δίκαιον καί κάθε ἠθικός νόμος, ἐπεκράτησε δέ ἡ ἀπροβλεψία καί ἡ ὑπουλος πολιτική τῆς Αὐστρίας καί Ἰταλίας τῆς δευτέρας ἰδίως, τῆς ὁποίας οἱ πόθοι νά ἐπεκταθοῦν πρός νότον ἐφθασαν τό Ἀλβανικόν κράτουν, ὅπου εἶχε κατακτηθῆ ἐλάχιστον πραγματοποιοῦντι κατά τόν πλέον ἀήθη διπλωματικόν τρόπον. Τό πρωτόκολλον τοῦτο τῆς Φλωρεντίας ἀπεδοκιμάσθη ὑπό ὅλας ὅσας κρίνουσας ὀρθῶς τά πράγματα. Ὁ Ἄγγλος ἱστορικός Τράβιαν, μελετήσας ἐπιποτπῶς τό ζήτημα ἐπεφώνησεν: «Ὅλα τά δόκρυα καί οἱ στεναγμοί τῆς Ἑλλάδος δέν θά ἠμπορέσουν αἴτιοι οὐδέ ἀπλῆς τύφεως συνειδήσεως εἰς τάς πολιτικάς τῆς Ἰταλίας, οὐδέ θά γεννήσουν στιγμήν ἄστω δισταγμοῦ εἰς τόν σέρ Γκρεῦ. Αἱ μεγάλαι δυνάμεις παρεσκεύασαν ἔδω τήν κλίνην ἐπί τῆς ὁποίας πρόκειται νά κατακλιθῆ ἡ "Ηπειρος τό μόνον ἐναπομένον εἰς τήν Ἑλλάδα εἶναι ἡ ἐγκατάστασις τῶν ἀσθενοῦς κατά τρόπον ἀνεκτόν πρίν ἤ ἀπομακρυνθῆ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀπολαύσεως τοῦτου θύματος τῆς εὐρωπαϊκῆς δημοκρατίας πρός ζωοτομίαν χάριν πειραματικῶν».

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ στό ἑπόμενο

ΠΩΣ ΕΙΔΕ ΤΗΝ ΒΟΡ. ΗΠΕΙΡΟΝ Ο ΛΟΥΤΣΙΑΝΟ ΜΑΓΚΡΙΝΙ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 3

ὑπῆρχε λόγος νά τά παραιδώσουν εἰς τό πῦρ καί τήν ἐκφάνισιν. Ὀρθῶς δέ ἔγκαιρα περί τούτου ὁ Σπυρίδων Λάμπρος: «Ἡ πεισιτικωτάτη ἀποδεῖς περί τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν χωρῶν τούτων εἶναι τό πλῆθος τῶν ἐν ταῖς περιοχαῖς τῆς Χειμάσας καί τοῦ Δελβίνου χωρίων τῶν καταστραφέντων ὑπό τῶν Τουρκοαλβανῶν κατά τόν Βαλκανικόν πόλεμον, ὧν οἱ κάτοικοι ἔσωσαν τήν ζωήν αὐτῶν φεύγοντες εἰς τήν Νότιον Ἠπειρον ἤ εἰς τήν Ἑλλάδα. Τά χωρία ταῦτα τά λαφυραγωγηθέντα καί πυροπληθέντα ἀνέρχονται εἰς ἑξήκοντα περίπου. Εἶναι προφανές, ὅτι οἱ Ἀλβανοί δέν ἤθελον κάμει χρήσιν τῶν γιαταγανίων αὐτῶν καί τοῦ δαυλοῦ ἐναντίον ὁμοεθνῶν ἐχόντων τήν αὐτήν καί αὐτοῦ ἐθνικήν συνείδησιν...». (Βλ. Σ. Λάμπρου, Νέος Ἑλλ. 1913).

Τήν 24 Μαΐου 1913 ὁ MAGRINI ἀρόσκεται εἰς τούς Ἁγίους Σαράντα, οἱ ὁποῖοι ἐπό τριῶν ἡδη μηνῶν ἀνέπνεον τόν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας, τήν ὁποίαν ἠπολμάζοντο νά ἀφαιοέσουν οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς, οἱ διατεινόμενοι, ὅτι ἀγωνίζονται διά τήν εἰρήνην καί τήν δικαιοσύνην. Οἱ πρόσφυγες, τούς ὁποίους τούς ὁπόιους εἶχεν ἴδει νά πεειπλαλῶνται ἀνά τάς ὁδούς τῆς Κερκύρας, ἔλεγε ἤδη ἐπιστρέψει εἰς τήν κατεστραμμένην πατρίδα καί ἠγανίζωντο νά ἐπουλάσουν τάς πληγάς των καί νά ἀποκαθιστοῦσιν τά ἐρείπια, ὅσα ἐσώσαν ἀπό τήν βανικῆ θηριωδεία. Ὁ λαός αὐτος, τόν ὁποῖον ἡ σκληρά μοῖρα μίαν ἡμέραν ἔρριψε ἄπειναλέον καί ἔντρομον εἰς τήν φιλόξενον γῆν τῶν Φαιάκων, εἶναι τώρα τελείως διαφορετικός, ἤλεν ἀποβάλει τήν πένθιμον χειμοῖαν ὅμων καί μελαγχολίαν, εἶχεν ἐπαναέρει τήν χαράν καί τήν εὐθυμίαν, τήν αἰσιοδοξίαν καί τό χαμογέλαν εἰς τήν πατοιεκτῆ γῆν ὑπό τόν γλυκύν οὐρανόν τῆς ἑλληνικῆς ἀνοίξεως, ὅπως λέει Χασακτηριστικός γοῦφε ὁ MAGRINI.

Καί ἐν συνεχείᾳ: «Οἱ χωρικοί οὗτοι ἐπαναέρισαν τάς ἑστίας μέ τά ἐοείπιά των, ἀλλά δέν σκέφτοντα τίποτε ἄλλο παοά ὁ μόνον, πῶς νά ἐκφράσουν τήν μεγάλην των εὐγνωμοσύνην ποός τήν Ἑλλάδα μέ δάφνην καί λυόδεα, διότι τίποτε ἄλλο δέν ἔχουν. Αὐόιον ὁ Διάδοχος Γεώοιος, πεοατώνων ἐδῶ τῆν πεοιοδείσιον του διά μέσου τῆς Ἠπείοου, θά ἐπισκεφθῆ τούς Ἁγίους Σαράντα καί θά ἀναγνώρισῃ κατ' εὐθεῖαν διά τήν Κερκυραν ὁ Διάδοχος διά εὐοη τήν πολιν τῶν Ἁγίων Σαοαντα ἀπό τῆς μιᾶς ἄκραις ἕως τῆς ἄλλην στολισμένην μέ λουλούδιες καί ἐλληνικά χοώματα. Ἀλλά δέν θά παρευοεθῆ εἰς τό ἀναοιόσιον μέρος τῆς ἐοοτῆς τῶν μεγαλοπρεπῆ ἐθυσσιασμῶν τῶν εὐγνωμονούντων προσφύγων

»Ἀπό δύο ἡμεοῶν εἰς τούς Ἁγίους Σαράντα παοαστηοεῖται μία ἀσυνήθης λιτανεία τῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξέρχονται ἀπό τά ἐοείπια τῶν πυοποληθέντα ὑπό τῶν Ἀλβανῶν χωοίων των, τρέχουν εἰς τούς κάμπους καί τάς κοουφάς τῶν βουνῶν καί συλλέγουν φοοτώματα ἀπό δάφνην καί λουλούδιεα, διά νά τά ποοσφέοουν εἰς τήν Ἑλλάδα, ὡς δεῖγμα εὐγνωμοσύνης διά τήν σωτηοίαν των. Καί ὁλοηθῶς πόσον συγκινητική εἶναι αὐτή ἡ αὐθόσυντος ἐκδήλωσις τῶν χωοικῶν! Βλέπει κανείς γυναῖκας καί παιδιά νά κατέρχονται πρός τούς Ἁγίους Σαοάντα, φοστωμένας μέ κλάδους δάφνης, χωρίς νά ζητοῦν ἀμοιδῆν διά τήν ἐργασίαν των καί νά τούς ποοσφέοουν ὡς εὐγνωμοσύνην καί ὡς ψῆφον διά τήν ἕνωσιν μέ τήν Ἑλλάδα.

»Αἱ εἰοέιαι εἶναοι σκεποασμέναι ἀπό δάφνες καί λουλούδια. Ἡ ὁδός ἡ ὁποία διασχίζει τούς Ἁγίους Σαράντα εἶναοι ὁλόκληοος στολισμένη ἀπό ἐοοατοσταικάς ἀψίδας, τό ἐοείπια ἐκαλοιθέησαν ἀπό δάφνες καί σημαίες καί ἔως τήν ὑψηλήν κυπάοισσαν, τήν ὑψουμένην πλησίον τῆς μικοᾶς ἐκκλησίας οἱ "Ἕλληνες ἔχουν τοποθετήσει, ὡς μέγα παλλούμενον πτεοόν, τήν ἑλληνικήν σημαίαν. Εἰς τό δάσος τῆς ὁδοῦ, πλησίον τῶν θυζανιῶν τῶν ἐοειπίων, ὑψοῦται μέγα πρασινον τόξον, ἔχον ὡς ποοάγγελμα καί ἀπόφασιν συγχοόνων τῆς ἐπιγοαφῆς: "Ἑλλάς - Ἤπειοος, Ἕνωσις ἢ Θάνατος.

»Τί νά σκεφθῆ ἄοαγε ὁ ἐοωτόρος Διάδοχος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος μετά τό τέμος τοῦ ταξιδίου του διά μέσου τῆς Ἠπείοου θά εὐοεθῆ ποό τούτου τοῦ δυλιμαστος, τθεμένου ὑπατοθέσ ὡς ἐπιλόγου συστήμου καί ἐξαυοετικοῦ, τοῦ φοαγμάτου δηλαδή καί τῶν ἐλπίδων τῆς πλεισνότητος τοῦ λαοῦ τῆς Ἠπείοου, τόν ὁ ποῖον ἡ Εὐνόητη ἐπιτιμνεῖ νά ἀποσπάσῃ ἀπό τήν Ἑλλάδα;».

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ στό ἑπόμενο

Ὁ περίφημος πίνακας τοῦ Γάλλου ζωγράφου Ε. Ντελακρουά «Σφαγές τῆς Χίου». Ἔργο ἐμπνευσμένο ἀπ' τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ '21.

←

Ὁ ΞΕΣΗΚΩΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΑΣ

Ἔτσι τραγουδήθηκε τό '21

«Βασίλη, κάτσε φρόνιμα, νά γένης νοικοκύρης
γιά ν' ἀποκτήσης πρόβατα, ζευγάρια κι ἀγελάδες,
χωριά κι ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νά δουλεύουν.
— Μάνα μου, ἐγώ δέν κάθομαι, νά γίνω νοικοκύρης,
νά κάμω ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νά δουλεύουν,
καί νά 'μαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, κοπέλι 'ς τοὺς γερόντους.
Φέρε μου τ' ἄλαφρό σπαθί καί τό βαριό τουφέκι,
νά πεταχτῶ σάν τό πουλί ψηλά 'ς τ' ἀκρογιούβλια,
νά πάρω δίπλα τά δουνά, νά περπατήσω λόγγους,
νά δρῶ λημέρια τῶν κλεφτῶν, γιατάκια καπετάνιων
καί νά σφουρίξω κλέφτικα, νά σμίξω τοὺς συντρόφους
ποὺ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιά καὶ μὲ τοὺς 'Αρβανίτες».
(Κλέφτικα τραγούδια Ν. Γ. Πολίτου)

«... Ἐγώ δὲν κάθομαι: νὰ 'μαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, κοπέλι 'ς τοὺς γερόντους...». Καὶ κάνει τὴν ἀπόφαση τραγούδι καὶ τραβᾶε στὸ δουνό.

Μιὰ πύρινη στιγμὴ στὴν ἱστορία τοῦ λαοῦ μας. Ἡ ἱστορικὴ στιγμὴ τοῦ '21 ἔρχεται νὰ γκρεμίσει: μιὰ στοιχειωμένη ἀθλιότητα αἰώνων. Μιὰ θάλασσα φουρτουνιασμένη ἡ Ἑλληνικὴ ἀθλιότητα τῶν ἀγῶνα. Ἡ φεουδαρχία κλονίζεται, ἡ ἀστικὴ τάξη βρίσκεται τὴν αὐγὴ της, χιλελεύθερη, μὲ προοδευτικὲς διακηρύξεις.

Κοντὰ στοὺς ἐμπόρους, στοὺς καραβοκύρηδες ποὺ ἡ φεουδαρχικὴ στὴ διάρθρωση θθωμανικὴ αὐτοκρατορία δάζει φραγὴ στὶς δραστηριότητές του, κι ἡ ἀγροτιά, οἱ κολλήγοι, ξεγυρὶ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία.

Τακτικὸ στρατὸ δὲν εἶχαν. Σ' αὐτοὺς ἔφταγε μόνο ὁ ἀδάμαντας τῶν μηνυμάτων τοῦ διαφωτισμοῦ ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, τὸ μήνυμα τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης κι ἀντρέυαν κι ἐλπίζαν :

«... Ἀκόμη τούτη ἡ ἕνωση — ραγιάδες, ραγιάδες,
τοῦτο τὸ καλοκαίρι — καμμένη Ρουμέλη,
ὅσο νά 'θεῖ ὁ Μάσκοβος — ραγιάδες, ραγιάδες,
νὰ φέρη τὸ δεφέρι — Μοριὰ καὶ Ρούμελη...».
(Συλλογή Γ. Ἰωάννου)

Ὁ λαϊκὸς ἀγωνιστὴς τῆς Αἰγύπτου:

Ὁ κούκος φέτο δὲ λαλεῖ, οὔτε καὶ θὰ λαλήσει
παρὰ ἡ τρυγόνα ἡ χλιδερή τὸ λέει τὸ μοιρολόγι :
— Φέτος μᾶς ἤρθεν ἡ 'Αραπιὰ καὶ κόβει καὶ σκλαβώνει.
Ἐσκλάβωσαν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες μὲ τοὺς ἄντρες,
κι ἐσκότωσε Λεβεντουριὰ καὶ καπετανοραίους.
(Ν. Πολίτου, Ἐκλογαί, ἀριθ. 16)

Πάμπολλα εἶναι τὰ τραγούδια ποὺ ἀναφέρονται σὲ ἥρωες τῶν προεπαναστατικῶν χρόνων καὶ τῶν χρόνων τῆς Ἐπανάστασης.

Σὲ τοῦτα, φανερὴ εἶναι ἡ ἐπίδραση κι ἡ ὁμοιότητα μὲ τὰ Ἀκριτικὰ τραγούδια. Σὲ πολλά, οἱ ἥρωες εἶναι ὑπαρκτὰ πρόσωπα, στὰ περισσότερα ὅμως, εἶναι τὸ σύμβολο τοῦ ἀπελευθερωτῆ καὶ τὰ ὀνόματα ἀλλάζουν ἀπὸ τόπο σὲ τόπο:

Τ' 'Αντρούτσο' ἡ μάνα χαίρεται, τ' 'Αντρούτσου καμαρώνει,
ὁπού 'χει γιοὺς ἁρματολοὺς καὶ γιοὺς καπετανάιους.
— 'Αντρούτσου μ' ποὺ ξεχείμασες τὸ φετινὸ χειμώνα,
ποὺ ἦταν τὰ χιόνια τὰ βαριὰ καὶ τὰ πολλὰ χαλάζια;
— Στὴ Πρέβεζα ξεχείμασα, σὲ φράγκικα καράβια
κι εἶχα συντρόφους διαλεχτοὺς, ὅλλο καπετανάιους.
Εἶχα τὸ Μάρκο Μπότσαρη, τὸν Λάμπρο τὸν Κατσώνη,
εἶχα καὶ ὁυὸ Βλαχόπουλα, τὰ πρῶτα παλληκάρια.

(Εἰρήνη Σπανδωνίδη, Τραγουδιὰ Ἀγράφων)

Κι ἡ ζωὴ τῶν Κλεφτῶν γίνηκε τραγούδι:.

Ὁ λαὸς μας τραγούδησε τὶς χαρές, τὰ γλέντια, τὶς ἀγάπες, τοὺς πόνους, τὰ βάσανα. Μιὰ ζωὴ πάντρεμα μάχης καὶ γλεντιοῦ, τὸ χρυσὸ κομάτι: τοῦ λαοῦ:

Χαρεύουν τὰ κλεφτόπουλια, γλεντοῦνε τὰ κεφάλια.
Κι ἔνα μικρὸ κλεφτόπουλο δὲν τρώει, δὲν τρεγουδᾶει,
μόν' τ' ἄρματα συγύρατγε καὶ τὸ σπαθὶ τροχάει;
— Σπαθάκι μου πεσμένο, τουρκέα καρτοφόλι,
πολλὲς βολὲς μὲ γλύτωσες, καὶ τώρα τοῦτ' τὴν ὥρα,
νὰ σ' ἀστμώσω, ἔρε σπαθί, νὰ σὲ μαλωματώσω.
(Συλλογὴ Γ. Ἰωάννου)

Ὁ πλούσιος ἔχει τὰ φλουριά, ἔχει ὁ φτωχὸς τὰ γλέντια.
'Αλλοι πάνκες τὸν πιστά κι ἄλλοι τὸ δεξίμι,
μὰ 'γὼ πανάκι τὸ σπαθί, τὸ τουρκομαστωμένο,
τὸ ἔχει καμάρι ἡ λεβεντιὰ κι ὁ κλέφτης περηφάνεια:
(Κλεφτικα τραγούδια Ν. Γ. Πολίτου)

Φάτε καὶ πιέτε, ἐρέ παιδιά, χαρεῖτε νὰ χαροῦμε,
κι ἐγὼ δὲν ἔχω πίστα, παρὰ εἶμαι λαδωμένος.
Πικρὴ ποὺ εἶναι ἡ λαδωματιά, φαρμακερὸ εἶν' τὸ δόλωμ
(Κλέφτικα τραγούδια, Ν. Γ. Πολίτου)

Πηγὴ δημιουργίας, ἀστείρευτη ὁ κλεφτέγγης λαός. Ὅλη ἡ κατοπινὴ ποιητικὴ δημιουργία, θελημένα ἤ ἀθέλητα φέρνει τὴ σφραγίδα τῆς δημοτικῆς ποίησης. Τὸ λαϊκὸ ἐνστικτο ἦταν καὶ παραμένει ἀλάθητος ὁδηγὸς γιὰ κάθε καλλιτέχνη.

Α.

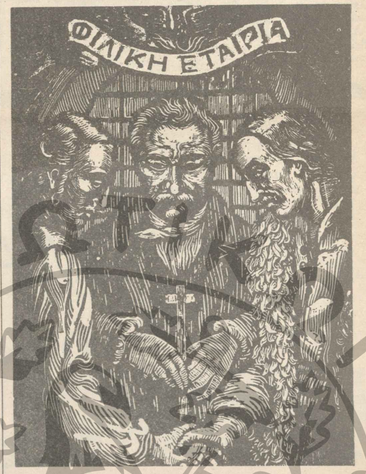

ΠΡΙΝ ΑΠΟ 64 ΧΡΟΝΙΑ (6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1915)

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ὁ Μίλτος Σπυρομήλιος ἀφέρωσε στὸν ἀείμνηστο Παναγιώτη Πουλίτσα, Πρόεδρο Πρωτοδικῶν Ἀργυροκάστρου ἀπὸ 1915, τὴν ἀπόφαση ποὺ ἐλήφθη ἀπὸ τοὺ Πρωτοδικεῖου Ἀργυροκάστρου, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ γιὰ τὴν σύμφωνα μὲ τὴν ἑλληνική νομοθεσία ἀνακήρυξι τῶν βουλευτῶν τῆς Βορείου Ἠπείρου, κατὰ τὴς ἐκλογὰς τῆς ἔης Δεκεμβρίου 1915. Τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ποὺ δρέπθηκε στὸ πολύ·ιμο ἀρχεῖο τῆς Χειμάρρας, ἐδημοσιεύεισε μὲ τὴν ἀκυπέρω ἀφίερωση, ὁ Μ. Σπυρομήλιος στὸν «ΝΕΟΝ ΚΟΥΒΑΡΑΝ», τὸν Ἠπειρωτικὸν Χρονογράφον 1965. «Δὲν συγκινήτη ὅλους τοὺς Ἠπειρώτας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πρὸ μισοῦ αἰῶνος, οἱ Βορειοηπειρώτες ἔκαμαν χρῆσι τοῦ πρώτου πολιτικοῦ τοὺ δικαιώματος, ἔγραψεν ἐπὶ λέξει ὁ Μ. Σπυρομήλιος (σελὶς 242). Ἐκὼ ἡ 17η Δεκεμβρίου ἦτο ἀπόφασις ἡμέρα διὰ τὴν Βόρειον "Ἠπειρον, διότι τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐδημοσιεύθη τὸ κατάπτυστον πρωτόκολλον τῆς Φλωρεντίας, ἡ 17η τοῦ τοῦτοῦ μηνὸς τοὺ 1915, ἦταν ἡμέρα ἀφροσύνης διὰ τοὺς Βορειοηπειρώτας, διότι κατ' αὐτὴν ἐδημοσιεύθη ἡ ἀνωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀργυροκάστρου, τὴν ὁποίαν σκόπιμον θεωρούμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀπὸ πὼν στηλῶν τοὺ «Πυρσοῦ τῆς Βορείου Ἠπείρου», ἀπηυγράφοντας αὐτὴν ἐκ τοῦ «Νέου Κουβαρᾶ».

ΑΡΙΘΜΟΣ 3

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Ἀργυροκάστρῳ Πρωτοδικῶν, συγκείμενον ἐκ τῶν δικαστῶν Παναγιώτου Πουλίτσα, Προέδρου, Ἰωάννου Δαλυνάκη καὶ Σπύρου Δέδρη. Συνεδριάσαν δημοσίως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ του τὴν 17 Δεκεμβρίου 1915, παρουσίᾳ τοῦ τε εἰσαγγελέυοντος Βίρηθθίκου Ἀγροκάστρου Ἐθθυμ. Λεβαντῆ, ἀπόντος τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ τῶν ἀριθοῦ·αν·τέρων ἀναπληρωτῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἱπογραμματέως Βασιλείου Λέλιου, ἵνα κατόπιν τῆς χθὲς συντελεσθείσης ὑποβολῆς τῶν πρακτικῶν πάντων τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων τοῦ νομοῦ Ἀργυροκάστρου περὶ τῆς τῆ 6η Δεκεμβρίου 1915 διενεργηθείσης ψηφοφορίας πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν, προδῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν δέκα σχετικῶς πλειονοψηφισάντων ἐκ τῶν ἀνακηρυχθέντων δέκα ἑπτὰ ὑποψηφίων ὡς βουλευτῶν τοῦ νομοῦ Ἀργυροκάστρου. Προκειμένης συζητήσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἔκτακτον συνεδρίασιν.

Ἀκοῦσαν τοῦ Εἰσαγγελέυοντος προτείναντος τὴν ἀνακήρυξιν ὡς βουλευτῶν τοῦ νομοῦ Ἀργυροκάστρου τῶν σχετικῶς πλειονοψηφισάντων καί ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς παρούσης ἀναφερομένων ὑποψηφίων.

Διεξελθὸν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς, σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον.

Ἐπειδὴ οἱ φάκελλοι οἱ περιέχοντες τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν τοῖς ὁρισθεῖσιν ἔνδεκα ἐκλογικοῖς τμήμασι τοῦ νομοῦ Ἀργυροκάστρου τῇ ὃη Δεκεμβρίου 1915 διενεργηθείσης ψηφοφορίας πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν καὶ τῷ Προέδρῳ τοῦ Δικαστηρίου τούτου παραδοθέντες, ἦσαν προσηκόντως ἐσφραγισμένοι καὶ αἱ σφραγῖδες ἀλύμαντοι.

Ἐπειδὴ τὰ πρωτόκολλα περὶ τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων ἐν πᾶσιν τοῖς ρηθεῖσιν ἔνδεκα ἐκλογικοῖς τμήμασιν εἶναι νομίμως συντεταγμένα καὶ ὑπογεγραμμένα.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως ψήφων προκύπτει, ὅτι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀνακηρυχθέντων δέκα ἑπτὰ ἐν ὅλῳ ὑποψηφίων βουλευτῶν ἔλαβον ἐν πᾶσι τοῖς ἐκλογικοῖς τμήμασιν, ἐπὶ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ ψηφοφορησάντων ὀκτὼ χιλιάδων τριακοσίων τριάκοντα τριῶν (8.333).

Εἰς τὸ ναὶ ἐν συνόλῳ

1ον) Ὁ Θεμ. Ἀδαμίδης, τέσσαρας χιλιάδας ἐννακοσίας ὀγδοήκοντα τρεῖς (4.983), 2ον) Ὁ Ἀθαν. Γεωργίου, τέσσαρας χιλιάδας ἑξακοσίας εἴκοσι ὀκτὼ (4.628), 3ον) Ὁ Χρηστ. Γιόσκας, πέντε χιλιάδας καὶ ἑξήκοντα (5.060), 4ον) Ὁ Δημ. Δούλης, ἑξ χιλιάδας διακοσίας ἑξήκοντα μίαν (6.261), 5ον) Ὁ Πέτρ. Ζάππας, πέντε χιλιάδας τετρακοσίας σαράντα μία (5.441), 6ον) Ὁ Β. Ζούστης, τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας πέντε (4.305), 7ον) Ὁ Ἀχιλ. Μουγκὸ Καρομήνης, τρεῖς χιλιάδας ἑξακοσίας ἑξήκοντα (3.660), 8ον) Ὁ Μιχ. Κάσσος, τρεῖς χιλιάδας ὀκτακοσίας πεντήκοντα (3.850), 9ον) Ὁ Κυρ. Κυρίτσης, πέντε χιλιάδας διακοσίας ἓξ (5.206), 10ον) Ὁ Σταῦρ. Λέζος, τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας ἐνενήκοντα τρεῖς (4.393), 11ον) Ὁ Θεμ. Μπαμίχας, πέντε χιλιάδας διακοσίας δέκα ὀκτὼ (5.218), 12ον) Ὁ Βασ. Ντίλιος, τέσσαρας χιλιάδας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα μίαν (4.181), 13ον) Ὁ Δημ. Παπούλας, πέντε χιλιάδας τριακοσίας δέκα τέσσαρας (5.314), 14ον) Ὁ Σταῦρ. Παππᾶς, τρεῖς χιλιάδας τετρακοσίας τριάκοντα ἐννέα (3.439), 15ον) Ὁ Βασ. Πουτέτσης, πέντε χιλιάδας καὶ τριάκοντα (5.030), 16ον) Ὁ Σπύρ. Σπυρομήλιος, ἑξ χιλιάδας διακοσίας τριάκοντα ἐννέα (6.239), 17ον) Ὁ Βασ. Σωτηριάδης, πέντε χιλιάδας ἑπτακοσίας τριάκοντα ἐννέα (5.739).

"Οθεν, οἱ δέκα σχετικῶς πλειονοψηφήσαντες ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπομένως ὡς βουλευταὶ Ἀργυροκάστρου ἀνακηρυκτέοι, εἶσιν οἱ ἑξῆς κατὰ σειρὰν πλειονοψηφίας) 1ον) Ὁ Δημήτριος Δούλης, 2ον) Ὁ Σπύρος Σπυρομήλιος, 3ον) Ὁ Βασίλειος Σωτηριάδης, 4ον) Ὁ Πέτρος Ζάππας, 5ον) Ὁ Δημήτριος Σπυρ. Παπούλας, 6ον) Ὁ Θεμιστοκλῆς Μπαμίχας, 7ον) Ὁ Κυριακὸς Π. Κυρίτσης, 8ον) Ὁ Χριστόδουλος Γιόσκας, 9ον) Ὁ Βασίλειος Ν. Πουτέτσης καὶ 10ον) Ὁ Θεμιστοκλῆς Ἀδαμίδης.

Διὰ ταῦτα. Ἰδὸν καὶ τὸ ἄρθρον 65 τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου «ΧΜΗ». Ἀνακηρύσσει βουλευτὰς τοῦ νομοῦ Ἀργυροκάστρου ὡς σχετικῶς πλειονοψηφίσαντας κατὰ τὴν τῆ 6η Δεκεμβρίου 1915 διενεργηθεῖσαν ψηφοφορίαν πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν, τοὺς ἑξῆς κατὰ σειρὰν πλειονοψηφίας: 1) Τὸν Δημήτριον Δούλῃν, 2) Τὸν Σπύρον Ἰωαν. Σπυρομήλιον, 3) Τὸν Βασίλειον Σωτηριάδην, 4) Τὸν Πέτρον Ζάππαν, 5) Τὸν Δημήτριον Σπυρ. Παπούλαν, 6) Τὸν Θεμιστοκλῆν Μπαμίχαν, 7) Τὸν Κυριακὸν Π. Κυρίτσην, 8) Τὸν Χριστόδουλον Γιόσκαν, 9) τὸν Βασίλειον Ν. Πουτέτσην καὶ 10) Τὸν Θεμιστοκλῆν Ἀδαμίδην.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐπ' ἀκροατηρίῳ, παραχρῆμα.

Ἐν Ἀργυροκάστρῳ τῇ 17 Δεκεμβρίου 1915

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Ὑπογραμματεύς

Π. ΠΟΥΛΙΤΣΑΣ — Β. ΛΙΛΙΟΣ

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν: ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗΣ

25η ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὁ πρῶτος ἑορτασμὸς

Μιὰ ἄγνωστη σὲ πολλοὺς σελίδα τῆς νεώτερης ἱστορίας μας γιὰ τὴ μέρα τῆς διπλῆς γιορτῆς...

Τί ἔγινε αὐτὴ τὴν ἡμερομηνία τοῦ Εἰκοσιένα; Τίποτα ἢ σχεδὸν τίποτα. Ὅλα τὰ περισσότερα ποὺ μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σὰν ἀρχὴ στὴ μεγάλη μας Ἐθνικὴ Ἐπανάσταση, ἔγιναν λίγο πριν ἢ λίγο μετά.

Κανένα σημαντικὸ γεγονὸς δὲν παρατηρήθηκε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ ἡμέρα.

Μὰ τότε, γεννᾶτε τὸ ἐρώτημα, γιατί τὴν γιορτάζουμε σὰν Ἐθνικὴ Γιορτή; Ἤ, διαφορετικά, ποιὸς καθιέρωσε τὴν 25η Μαρτίου σὰν ἐπέτειο τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ '21;

Καὶ τέλος, ἀπὸ πότε ἄρχισε νὰ γιορτάζεται ἡ ἐπέτειος αὐτὴ σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα;

Εἶναι αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα, μιὰ μικρὴ πτυχὴ τῆς πρόσφατης ἱστορίας μας, ποὺ παραμένει ὅμως ἄγνωστη ἴσως στοὺς πολλούς.

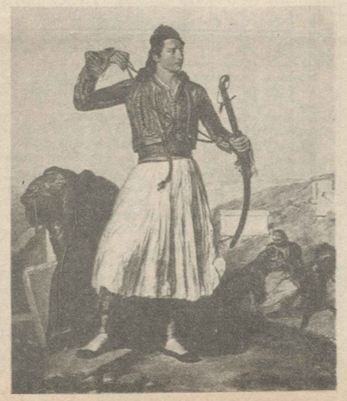

Ἡ ἐπικαιρότητα ἐπ:δάλλει νὰ ποῦμε δυὸ λόγια.

Ὅταν ἡ Ἑλλάδα ἔγινε ἀνεξάρτητο κράτος, κανεὶς δὲν σκέφτηκε τὴν καθιέρωση τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου...

Ἀργότερα, καὶ συγκεκριμένα, στὰ 1838, ὁ βασιλιὰς Ὄθωνας πῆρε τὴ σχετικὴ ἀπόφαση καὶ τὴν καθιέρωσε μὲ τὸ ἀκόλουθο διάταγμα, ποὺ δημοσιεύθηκε στὶς 15 Μαρτίου τοῦ ἴδιου χρόνου:

«ΟΘΩΝ

Ἐλέω Θεοῦ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος

Ἐπὶ τῆ προτάσει τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Γραμματείας, θεωρήσαντες ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς 25ης Μαρτίου λαμπρὰ καθ' ἑαυτὴν εἰς πάντα Ἕλληνα, διὰ τὴν ἐν ἑαυτῇ τελουμένην ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εἶναι προσέτι λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος, διὰ τὴν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας Ἀγῶνος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, καθιερούμεν τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸ διηνεκές, ὡς ἡμέραν ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ καὶ διατάττομεν τὴν διαληφθεῖσαν Ἡμετέραν Γραμματείαν νὰ δημοσιεύσῃ καὶ ἐνεργήσῃ τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1838

ΟΘΩΝ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Γ. ΓΛΑΡΑΚΗΣ

Μετὰ τὴν δημοσίευση τοῦ διατάγματος, ἐξεδόθη καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ πρώτου ἑορτασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου ποὺ ἔγ:νε στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 1838.

Σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ πρόγραμμα, τὴν παραμονὴ τὸ ὄρθρο «ἐρρίφθησαν 21 κανονι:οβολισμοὶ» ποὺ ἀνήγγειλαν τὸν ἐρχομὸ τῆς μεγάλης ἡμέρας.

Οἱ χρονικογράφοι τῆς ἐποχῆς ἀναφέρουν ὅτι στὶς τελετὲς καὶ παλάσεις ποὺ ἀκολούθησαν, Ἑλλὸν μέρος καὶ ἤρωες τοῦ '21, ὅπως ὁ Θεδωρος Κολοκοτρώνης κ.ἄ.

Ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, ὁ ἑορτασμὸς ἔπαιρνε καὶ μεγαλύτερη λαμπρότητα.

Ἔτσι, μὲ τὸ διάταγμα ἐκείνο τοῦ Ὄθωνα, ὁ ὁποῖος συσχέτησε τὴν χαρμόσυνο εἴδηση τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου, μὲ τὴν σωτηρία τοῦ Ἔθνους μας, ἡ 25η Μαρτίου ἔγινε στὰ χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν ἡ ἡμέρα τῆς διπλῆς γιορτῆς.

Ἡ σημαδιακὴ ἡμερομηνία, ποὺ σύμβολο, θὰ ὀρθώνεται στοὺς αἰῶνες!

Α. ΚΑΛ.

---

2 Συνέχεια

ἐκ τοῦ προηγουμένου φ.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ τῆς Βορείου Ἠπείρου ἐξεδόθησαν κατὰ τὴν περίοδον 1914—1918. Ταῦτα δύνανται μετὰ δυσκολίας νὰ διαιρεθοῦν εἰς δύο κατηγορίας. Ἤτοι εἰς: 1) Γραμματόσημα τοῦ Ἐπειδέρου Κράτους τῆς Αὐτονόμου Ἠπείρου καὶ Ἐκδόσεις Ἑλληνικῆς προσαρτήσεως καὶ 2) Γραμματόσημα τῆς Γαλλικῆς Στρατιωτικῆς κατοχῆς συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκδόσεων τῆς Δημοκρατίας τῆς Κορυτσᾶς.

Τὸ Ἑλληνικὸ γραμματόσημα, τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν κατὰ τὴν περίοδον 1940—1941, ὅτε ἡ κοτεχομένη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Ἀλβανῶν Βόρειος Ἤπειρος ἀπηλευθερώθη δι' ὀλίγον χρόνον ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν.

1.- Ἐκδόσεις τῆς Αὐτονόμου Ἠπείρου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Προσαρτήσεως

ΟΤΑΝ τὰ Ἑλληνικὰ Στρατεύματα ἀπεσύρθησαν, κατόπιν ἐντολῆς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων (Μ. Βρετανίας, Γαλλίας, Ρωσίας καὶ Γερμανίας), ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἤπειρον, ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν του ἀπὸ τὸ νεοσύστατον «Ἀλβανικὸν Κράτος». Μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἀφίξεις τῆς Αὐτονόμου Κυβερνήσεως ἦτο ἡ πρόσθετος ἀναγραφὴ Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν ἐπὶ καὶ μαρμὸ ἀριθμοῦ τῶν Ἀλβανικῶν γραμματοσημων τὰ ὁποῖα εἶχον ἤδη ἐκδοθῆ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1913 καὶ τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο εἰς ἀποθήκας ταχυδρομικὰ γραφεῖα.

Γραμματόσημα 1913

Γραμματόσημα Μαρτίου 1914

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμματοσήμων αὐτῶν ἦτο ἀνεπαρκής, ἐδρῶθη ἀπεφάσισαν τὴν ἐκ νέου ἐπιφορτίσιν τῶν μὴ χρησιμοποιουμένων Τουρκικῶν Γραμματοσήμων. Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἐνῷ τὰ ἐπανατυπωθέντα μὲ Ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς Τουρκικὰ γραμματόσημα εἶναι γενικῶς παραδεκτὰ ὑφ' ὅλων τῶν καταλόγων γραμματοσήμων, τὰ τοιαῦτα Ἀλβανικὰ δὲν ἀναφέρονται παρὰ μόνον εἰς τὸν κατάλογον τοῦ SCOTT ὅπου ὅμως ἐξαιροῦνται μεταξὺ τῶν ἀπαραιτήτων ἐκδόσεων. Ἔχουν δὲ ἐκτιμηθῆ εἰς ἐξ διαφόρους τιμάς, οὐδεμία τῶν ὁποίων ἀναγνωρίζεται.

1914 (Τέλος Ἰανουαρίου — ἀρχαὶ Φεβρουαρίου).

Ἀλβανικαὶ ἐκδόσεις κιναλφοφῆς, ἐπὶ τῆς 1ην Δεκεμβρίου 1913 καὶ ἐπανατυπωμένας, μὲ μαῦρα

Γραμματόσημα Μαρτίου 1914

ἐπιθέματα τὰς Ἑλληνικὰς λέξεις «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ».

Τὰ ἀβέβαια αὐτὰ γραμματόσημα ἔχουν ἐκτυπωθῆ δωρεὰν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ τυπογραφεῖα.

1914 (2 Μαρτίου).

Ἐκδόσεις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτονομοκρατίας (1908-1910) ἐπαναλαμβανόμενα ἐξ ἀγορᾶς ἐπὶ τῆς Προσωρινῆς Διοικήσεως διὰ χρῆσιν εἰς τὰ ταχυδρομεῖα τῆς Β. Ἠπείρου, Παρατίθεται ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία φέρουσα εἰς τὸ μέσον τὸν Βυζαντινὸν Δικέφαλον Ἀετόν. Ἀντὶ ὅμως τοῦ συνήθους στέμματος μεταξὺ τῶν δύο κεφαλῶν ἔχει χεῖρ εἰς σταυρός. Ἐπιγραφή: «ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ».

1914 (Σεπτέμβριος).

Ἐκδόσεις τῆς Μοσχοπόλεως. Ἀλλαι μὲν ἀπεικονίζουν τὸν δικέφαλον ἀετὸν (μὲ κορῶνα μεταξὺ τῶν κεφαλῶν καὶ δύο κλειδιὰ χιαστὶ κάτωθεν), ἄλλαι δὲ φέρουν παραστάσεις ἀρχαίων Ἠπειρωτικῶν νομισμάτων καὶ μεταλλίων. Αἱ ἐκδόσεις Μοσχοπόλεως δὲν ἀναφέρονται εἰς τοὺς καταλόγους SCOTT, MINKUS, LIPSIA. Ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ TVERT καὶ TELLIER. Ἐπιγραφή: «ΗΠΕΙΡΟΣ». Διάτρησις 14 1)2.

Γραμματόσημα ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ (Λάγκαστος 1914)

1914 (Ὀκτώβριος).

Ἐκδόσεις Χειμάρρας. Φέρουν τὸ πορτραῖτο τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Κων)νου καὶ ἐξετυπώθησαν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Παταχρυσάνθου. Δὲν ἀναφέρονται ἀπὸ τοὺς

Γαμματόσημα τῆς Μοσχοπόλεως (Σεπτέμβριος 1914)

TVER® καὶ TELLIER καὶ τὸν SCOTT. Ἀναφέρονται εἰς τοὺς καταλόγους MINKUS καὶ LIPSIA. Ἐπιγραφή: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΙΜΑΡΡΑ». Διάτρησις 11 1)2

1914 (Δεκέμβριος).

Ἐκδόσεις Κορυτσᾶς. Χειροποίητα γραμματόσημα μὲ δικέφαλον ἀετόν. Ἡ ἀξία ἐτυπώθη δι' ἄλληης σφραγῖδος. Δὲν ἀναφέρονται ἀπὸ τοὺς SCOTT, MINKUS καὶ LIPSIA. Οἱ TVERT καὶ TELLIER τὰ δέχονται ὡς ἔγκυρα. Ἐπιγραφή: «ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ, Κορυτσᾶ». Διάτρησις 11 1)2.

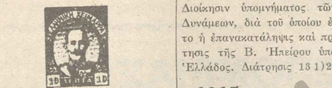

Γραμματόσημα Ὀκτωβρίου 1914

1914 (Δεκέμβριος).

Ἐκδόσεις τῆς Ἐρσέκας καὶ Κολωνίας. Ἀπεικονίζουν τὴν Ἑλληνικὴν ναυτικὴν σημαίαν μὲ τὸ στέμμα εἰς τὸ μέσον τοῦ σταυροῦ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ» εἰς τὰς λευκὰς λωρίδας. Δὲν μνημονεύονται ἀπὸ τοὺς SCOTT, MINKUS, LIPSIA. Ἀναφέρονται ἀπὸ τοὺς TVERT καὶ TELLIER. Ἄνευ διατρήσεων.

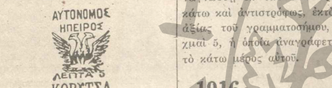

Γραμματόσημον Κορυτσᾶς (Δεκέμβριος 1914)

1914 (25 Δεκεμβρίου).

Κορυτσά. Τὰ ἀνωτέρω ἐπανατυπωθέντα μὲ τὴν ἐπιγραφή: «ΚΟΡΤΣΣΑ». Εἶχεν ὑποτεθῆ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοπικῆς ἐπανεκδόσεως. Ὅμως ἕνα πρώην μέλος τῆς Προσωρινῆς Διοικήσεως μὲ ἐπληροφόρησε ὅτι ἐξεδόθησαν ὡς ἀναμνηστικαὶ ἐκδόσεις διὰ τὸν ἐορτασμὸν τῆς νίκης τοῦ Ἠπειρωτικοῦ στρατοῦ ἐναντίον τῶν μισοθόρων τοῦ WILHELM WIED εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κορυτσᾶς.

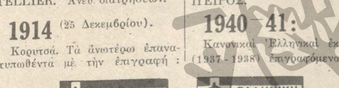

Γραμματόσημα Ἐρσέκας καὶ Κολωνίας (Δεκέμβριος 1914)

. . .

ΤΟΝ Ὀκτώβριον τοῦ 1914 ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐπέστρεψεν εἰς Βόρειον Ἤπειρον. Αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἐδέχθησαν τὴν κυκλοφορίαν τῶν γραμματοσήμων τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκδοθῆ ὑπὸ τῆς Προσωρινῆς Διοικήσεως καὶ τῶν διαφόρων πόλεων. Ἐπιπροσθέτως ἤρχισαν νὰ θέτουν εἰς κυκλοφορίαν τὰς κατωνικὰς Ἑλληνικὰς ἐκδόσεις αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐκτυπωθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1912, μὲ ἐπανατυπωμένην ὁριζοντίως τὴν ἐπιγραφὴν Β(ΟΡΕΙΟΣ) ΗΠΕΙΡΟΣ. Καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας καταλόγους τὰ γραμματόσημα αὐτὰ φέρονται ὑπὸ τὴν ὑπμείωσιν «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ». Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀκριβές, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι αἱ ἐπανεκδόσεις ἀνήκουν εἰς τὴν περίοδον προσαρτήσεως. Τοῦτο πιστοποιεῖται ἱστορικῶς διὰ τοῦ ἀποσταλέντος, τὸ 1914 πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Προσωρινὴν Διοίκησιν ὑπομνήματος τῶν Μ. Δινάμεων, διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο ἡ ἐπανκατάληψις καὶ προσάρτησις τῆς Β. Ἠπείρου ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. Διάτρησις 13 1)2.

1915:

Ἑλληνικαὶ ἐκδόσεις τοῦ 1912 ὡς ἀνωτέρω, ἐπιγραφόμεναι μὲ κόκκινα γράμματα Β. ΗΠΕΙΡΟΣ.

1916:

Κανονικαὶ ἐκδόσεις τῆς Ἑλλάδος (1912 - 21) ἐγγραφόμενοι ἐπιγραφόμενοι κοβέτσος διὰ μαύρων στοιχείων. Ἐπιγραφή: Β. ΗΠΕΙΡΟΣ. Ἡ ἐπιγραφὴ ὑπάρχει νὰ ἀναγνωσθῆ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀντιστρόφως. Ἐκτὸς τῆς ἀξίας τοῦ γραμματοσήμου, Δραχμὴ 5, ἡ ὁποία ἀναγράφεται εἰς τὸ κάτω μέρος αὐτοῦ.

1916:

Κανονικαὶ ἐκδόσεις τῆς Ἑλλάδος Διδυμοτειχίου (1912 - 21), ἐπιγραφόμεναι καθέτως Β. ΗΠΕΙΡΟΣ.

1940 - 41:

Κανονικαὶ Ἑλληνικαὶ ἐκδόσεις (1937 - 1938) ἐπιγραφόμεναι ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ. Διάτρησις: 13 1)2 X 12 καὶ 12 X 13 1)2.

1940 - 41:

Ἑλληνικαὶ ἐκδόσεις ἀναμνηστικαὶ καὶ τῶν ἀποκλιντηρίων τοῦ χαλκίνου ἀγάλματος τοῦ Βασιλέως Κων)νου εἰς τὰς Ἀθήνας (1938).

1941 (1η Μαρτίου).

Κανονικαὶ Ἑλληνικαὶ Ἐκδόσεις καὶ τῶν ἀποκαλιπτηρίων τοῦ χαλκίνου ἀγάλματος τοῦ Βασιλέως Κων)νου εἰς τὰς Ἀθήνας (1938).

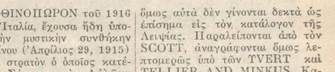

Γραμματόσημα τῆς Ἑλληνικῆς προσαρτήσεως (Ὀκτώβριος 1914)

2.- Γαλλικὴ στρατιωτικὴ κατοχὴ καὶ ἡ «Δημοκρατία» τῆς Κορυτσᾶς

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ τοῦ 1916 ἡ Ἰταλία, ἔχουσα ἤδη ὑπογράψει τὴν μυστικὴν συνθήκην τοῦ Λονδίνου (Ἀπρίλιος 29, 1915) ἀπέστειλε στρατὸν ὁ ὁποῖος κατέλαβε τὴν Ἀλβανίαν, τὴν Αὐλῶνα (VALONA) καὶ προσωρινῶς τὴν Β. Ἠπειρον.

Τὰ Γαλλικὰ ἀποσπάσματα ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κορυτσᾶς ἐνῶ τὰ Ἑλληνικὰ ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐκκενάσουν τὴν περιοχήν. Αἱ Γαλλικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς Κορυτσᾶς ἐκήρυξαν τὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν των ἀνεξαρτησίαν τῆς περιοχῆς. Αὐτὸ ἀπετέλεσε τὴν «Δημοκρατίαν τῆς Κορυτσᾶς» ἐντὸς τῆς ὁποίας πλὴν τῆς πόλεως, συμπεριλαμβανοντο καὶ περίχωρα, γνωστὰ ἀπὸ τὰ ὄνομα KAZA. Τὸ πάν ὁδηγίας τῶν Γάλλων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν τὰς ἀρχὰς εἰς τὴν ἰδιόρυθμον δημοκρατίαν τῆς Κορυτσᾶς, διέταξαν τὴν ἐπανεκδοσιν τῶν εἰς τὰ ταχυδρομεῖα τῆς Κορυτσᾶς ἤδη ἀποσταλέντων γραμματοσήμων. Ἡ ἀξία αὐτῶν ἀνεφέρετο εἰς Γάλλας μονάδας. Τὰ γραμματόσημα μὲ μαύρας ἐπιγραφὰς καὶ ἀεροπορικὰ γραμματόσημα ἐρυθρὰ βαθύχρωα διὰ κανονικὴν ταχυδρομικὴν χρῆσιν. Ἐκδόσεις Νεολαίας. Ἐπιγραφή: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ».

Γραμματόσημα τῆς 1940 — 41

Παρουσιάζονται λάθη εἰς τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀναγραφομένας λέξεις ὅπως SHQIPERIE μὲ βαρεῖαν φορᾶν εἰς τὸ δεύτερο Ε, ἢ VETOEVERITARE, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ δεύτερον V παριστᾶται ἀντεστραμμένον.

Ἀλλά, τέλος, ἐκδόσεις τῆς «Δημοκρατίας τῆς Κορυτσᾶς» εἶναι τοῦ ἐτοῦν 1917 - 18 μὲ ἐπιγραφὴν «KORCE, REPUBLICA SHQIPETARE» καὶ 1918, τοῦ σειρᾶ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: «QUARKU I KORCES» καὶ «POSTES QARKU I KORCES».

1917:

Αἱ πρῶται ἐπίσημοι ἐκδόσεις τῆς «Δημοκρατίας τῆς Κορυτσᾶς» ἐτυπώθησαν ἀπὸ πλάκας ἀποτελειμένας ἐκ 12 διαφορετικῶν τομῶν.

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ

Φωτογραφίες

ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

*

ΙΔΡΥΣΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

Ἡ ΚΕΒΑ, συνεχίζουσα τὶς ἀναγεννητικὲς τοῦ Ἀγῶνος προσπάθειες καὶ συνεπὴς πρὸς τὶς ληφθεῖσες ἀποφάσεις τῆς περὶ ἱδρύσεως Ὁμοσπονδίας Βορειοηπειρωτικῶν Σωματείων, ἐκάλεσε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Συλλόγων τῶν Βορειοηπειρωτῶν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος σὲ σύσκεψη ποὺ πραγματοποιήθηκε στὶς 9 Μαρτίου στὶς αἴθουσες τοῦ ξενοδοχείου «Μπάγκειον».

Στὴ σύσκεψη προσῆλθον ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν Βορειοηπειρωτικῶν Σωματείων, πλὴν τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Χειμαρριωτῶν καὶ τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν Κερκύρας.

Κατὰ τὴν σύσκεψη, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς ΚΕΒΑ κ. Ἠλίας Κώνστας, ἀφοῦ μετέφερε τὸν χαιρετισμὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἀγῶνος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφείμ, ἀνέπτυξε τοὺς λόγους ποὺ ὑπαγόρευσαν τὴν ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὁμοσπονδίας, ἐφ' ὅσον ἡ ΚΕΒΑ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προχωρήση σὲ ὀργάνωση καὶ δυναμικὴ προώθησι τοῦ μεγάλου Ἐθνικοῦ μας θέματος.

Κατὰ τὴν συζήτησι ποὺ ἀκολούθησε, πρὸς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ σχεδίου Καταστατικοῦ τῆς Ὁμοσπονδίας, ὅλοι οἱ ἐκπρόσωποι ἀνεγνώρισαν μετ' ἐμφάσεως τὴν ἀνάγκη νὰ διατηρήση ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος τὴν ἀρχηγία τοῦ ἀγῶνος, τὴν εὐθύνη καὶ συντονισμὸ τῆς ὅλης προσπαθείας, ὡς καὶ τὴν παρακολούθησι τῆς δράσεως ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους Βορειοηπειρωτικῶν Σωματείων κάτω ἀπὸ τὶς ὁδηγίες ποὺ θὰ λαμβάνουν ἀπὸ τὴν ΚΕΒΑ.

Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ κρίθηκε ἀναγκαία καὶ ἡ ἵδρυση τῆς Ὁμοσπονδίας. Οὐδεμία ἀντίρρησι διεπιστώθη ἀπὸ τοὺς παραστάντας ἐκπροσώπους τῶν Βορειοηπειρωτικῶν Συλλόγων, ἤτοι τῶν:

1) Ἐπιτροπὴ Ἀγῶνος Βορείου Ἠπείρου Βορείου Ἑλλάδος.
2) Ἠπειρωτικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης.
3) Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος Ἰωαννίνων.
4) Ἐθνικὴ Νεολαία Βορείου Ἠπείρου Ἰωαννίνων.
5) Σύλλογος Προσφύγων Βορειοηπειρωτῶν Ν. Πιερίας.
6) Ἐθνικὸ Σωματεῖο «Ἡ Βόρειος Ἤπειρος» Νομοῦ Φλωρίνης.
7) Βορειοηπειρωτικὸς Σύλλογος Ναούσης.
8) Βορειοηπειρωτικὸς Σύλλογος Φλωρίνης καὶ Πέριξ.
9) Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος Πατρῶν.
10) Βορ)τικὴ Φοιτητικὴ Νεολαία.
11) Ἕνωσις Δροπολιτῶν «Ο ΔΡΙΝΟΣ».
12) Ἕνωσις Ἀγαπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου Βορειοηπειρωτῶν.
13) Ἀδελφότης Σωτηριωτῶν.
14) Ἀδελφότης Κοσσοβίτσης.
15) Σύνδεσμος Πωγωνησίων.
16) Βορ)τικὸς Σύλλογος «ΣΕΛΑΣΦΟΡΟΣ».
17) Ἕνωσις Ἐθελοντῶν — Ἐφέδρων Βορειοηπειρωτῶν.
18) Ἕνωσις Ἐπαρχίας Δελβίνου.
19) Ἀδελφότης Δροβιανιτῶν.

Ἀκολούθως ἄρχισε ἡ ἀνάγνωση κατ' ἄρθρον τοῦ σχεδίου «Καταστατικοῦ» τῆς ὑπὸ ἵδρυσιν Ὁμοσπονδίας.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου αὐτοῦ διεπιστώθησαν παρατηρήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐκπροσώπων, οἱ ὁποῖες σημειώθηκαν γιὰ νὰ περιληφθοῦν στὸ πρῶτο αὐτὸ κείμενο τοῦ σχεδίου.

Ἐν συνεχείᾳ, ὅπως συμφωνήθηκε, τὸ διορθωμένο αὐτὸ κείμενο θ' ἀποσταλῆ σ' ὅλους τοὺς Συλλόγους γιὰ νὰ διατυπωθοῦν καὶ ἄλλες παρατηρήσεις, οἱ ὁποῖες καὶ αὐτές, ἐὰν συμπίπτουν μεταξύ τους, θὰ περιληφθοῦν στὸ τελικὸ κείμενο τοῦ Καταστατικοῦ, τὸ ὁποῖο κατόπιν θὰ ὑποβληθῆ πρὸς ἔγκρισιν στὸ Πρωτοδικεῖο.

Ἡ σύσκεψη διήρκεσε πέραν τοῦ τετραώρου καὶ ἐπεκράτησε πνεῦμα συνεργασίας καὶ πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ ΚΕΒΑ, μετὰ τὸ πέρας τῆς πρώτης αὐτῆς πολυώρου συνεδριάσεως, προσέφερε δεῖπνο στοὺς παραστάντας ἐκπροσώπους σὲ μεγάλο ξενοδοχεῖο τῶν Ἀθηνῶν. Κατὰ τὸ δεῖπνο, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς ΚΕΒΑ κ. Τσαμπέρης, ἐχαιρέτησε τοὺς ἐκπροσώπους, κυρίως τῶν ἐπαρχιακῶν συλλόγων, ποὺ θ' ἀναχωροῦσαν τὴν ἐπομένη, καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ δραστηριοποιηθοῦν περισσότερο, διατηρώντας τὴν ἐπαφή, μὲ τὴν ΚΕΒΑ.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗ Ν. ΥΟΡΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος, μετὰ τὰς ἐκδηλώσεις αὐτῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τῆς Αὐτονομίας τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἀπὸ τῆς 15ης μέχρι καὶ τῆς 18ης Φεβρουαρίου, ἐπεσκέφθη τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, μὲ σκοπὸν τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων μεταξὺ ΚΕΒΑ καὶ ΠΟΑΚ.

Τὴν 28ην Φεβρουαρίου, ὁ Ὕπατος Πρόεδρος τῆς Παγηπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ, κ. Μενέλαος Τζέλιος, ἐκάλεσε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν σύσκεψιν στελεχῶν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ κόσμου Ἀμερικῆς εἰς τὸ Ἠπειρωτικὸν Κέντρον τοῦ Ἠπειρωτικοῦ Συλλόγου «Ἀναγέννησις» Νέας Ὑόρκης, εἰς τὴν ὁποίαν σύσκεψιν ἔλαβον μέρος 36 στελέχη τοῦ Ἠπειρωτισμοῦ Ἀμερικῆς.

Ὁ κ. Τσαμπέρης ἐνημέρωσε τὰ 36 στελέχη τοῦ Ἠπειρωτισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς γιὰ τὶς πρόσφατες ἐκδηλώσεις τῶν Βορειοηπειρωτῶν ποὺ ἔγιναν πρόσφατα στὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴ σύνθεση τῆς ΚΕΒΑ, γιὰ τὴν ἵδρυση Παγελληνίου Ὁμοσπονδίας Βορειοηπειρωτικῶν Ὀργανώσεων καὶ γενικὰ γιὰ τὴν πορεία τοῦ Ἀγῶνος.

Τὴν σχετικὴ παρουσίασι καὶ εἰσήγησι ἔκαμε ὁ Πρόεδρος τῆς «Ἀναγεννήσεως» κ. Χρ. Κοσσοβίτσας καὶ στὴ συνέχεια, ὁ Πρόεδρος τῆς ΠΟΑΚ κ. Τζέλιος, ἐξήγησε τὸν σκοπὸ τῆς ἔκτακτης συνεδριάσεως.

Στὴ συνέχεια μίλησε ἀναλυτικὰ ὁ κ. Τσαμπέρης, ὁ ὁποῖος στὸ τέλος ζήτησε νὰ τοῦ ὑποβληθοῦν ἂν ὑπάρχουν ἐρωτήσεις σχετικὰ μὲ τὸν Ἀγῶνα. Ἐπηκολούθησε ἐνημερωτικὸς διάλογος καὶ ὁ κ. Τσαμπέρης ἀπήντησε σὲ ἐρωτήσεις ποὺ τοῦ ὑπέβαλαν οἱ κ.κ. Ἠλίας Μπέτζιος, Χρ. Μπάσιος, Ἀλεξ. Λαζάκης, Ντῦνο Φαρίνα, Ζηκόπουλος, Σ. Κίκη, Φ. Νίκολσον, Γαλίτση κ.ἄ.

Στὴν ἀρχὴ τῆς συνεδριάσεως κρατήθηκε ἑνὸς λεπτοῦ σιγὴ εἰς μνήμην τοῦ Προέδρου τοῦ «Πύρρου» Χρίστου Μικέλη.